БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 180 (17.164). • 8 август 1978 йил, сешанба • Баҳоси 2 тийин.

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИ ҲАЁТИДА МУҲИМ ВОҚЕА

Партия ташкилотлари ҳаётида муҳим давр бошланмоқда. Жойларда ҳисобот-сайлов йиғилишларига тайёргарлик қизитиб юборилди. Айни вақтда партия комитетлари бўлажак конференциялар олдидан КПСС XXV съезди, партия Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари қарорларини амалга ошириш соҳасида олиб бораётган ишларини сарҳисоб қилиш арафасида турибдилар.

Ҳисобот даври Ленин партияси, кўп миллатли совет мамлакати, бутун совет халқи ҳаётида жуда катта тарихий воқеаларга бой бўлди. Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллиги тантанали нишонланганлиги, СССР ва Ўзбекистон ССР янги Конституциялари қабул қилинганлиги халқимиз ижтимоий-сиёсий активлигини ва меҳнат кўтаринкилигини ҳар қачонгидан ошириб юборди.

Партия ташкилотларининг сиёсий-ташкилотчилик фаолияти янада жанговар тус олди, меҳнат коллективлари ҳаётида уларнинг етакчилик роли беқиёс ўсди. Халқ хўжалигига партиявий раҳбарликнинг форма ва методлари тобора такомиллаштирилмоқда.

КПСС XXV съездини ёпиш вақтида сўзлаган нутқида ўртоқ Л. И. Брежнев шундай деган эди: «Белгиланган марраларга эришмоқ учун ҳаммамиз зўр ғайрат билан кўп меҳнат қилишимиз кераклигини биз яхши биламиз. Ҳар бир коммунист, ҳар бир партия ташкилоти, ҳар бир партия комитети съезд қарорларини бажаришга ўз ҳиссасини қўшмоғи лозим... Съезд олди мусобақасида вужудга келган самимий кайфиятни, меҳнат шижоатини сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш керак». Бу кўрсатмаларга амал қилиб, партия ташкилотлари ташкилий-сиёсий, оммавий-тарбиявий ишлар савиясини яхшилаш соҳасида изчил иш олиб бормоқдалар. Социалистик мусобақанинг ленинча принципларига амал қилиш туфайли унинг самарадорлиги оширилди. Янги қувватларни ишга туширишда, ишлаб чиқаришда миқдор ва сифат юксалишига эришишда бунинг аҳамияти ғоят катта бўлганлиги табиий.

Ҳисобот даврида республика партия ташкилотларининг сафи ўсиб, мустаҳкамланди. Ҳозир республикамизда 17113 бошланғич, 20556 цех партия ташкилоти, 12552 партия группаси иш олиб бормоқда. Съезд қарорларини амалга ошириш учун курашда, муҳим халқ хўжалик вазифаларини ҳал этишда партия қуйи ташкилотларининг роли ошди, коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги авангардлиги ўсди. Республика партия ташкилотлари ишчилар, колхозчилар, интеллигенциянинг энг яхши, конкрет вазифаларни бажаришда синалган, коммунизм иши учун садоқатли вакиллари ҳисобига муттасил ўсиб бормоқда. Комсомолда тарбияланган ёшларни, хотин-қизларни партияга қабул қилиш иши сезиларли яхшиланди. Партия ташкилотлари ёш коммунистларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан чиниқтириб, уларнинг маънавий камолоти тўғрисида муттасил ғамхўрлик қилиб келмоқдалар.

Сўнгги йилларда партия комитетларининг ташкилий-сиёсий фаолияти янада такомиллаштирилди. Халқ хўжалиги ва маънавий ҳаётга партиявий раҳбарликни ленинча нормалар ва принциплар асосида йўлга қўйиш туфайли ҳар соҳада юксалишга эришилмоқда, кадрларни топширилган иш учун юксак масъулият, танқид ва ўз-ўзини танқид руҳида тарбиялаш ўз самарасини бермоқда. Ҳисобот даврида партиянинг барча звеноларида коммунистлар, партия органларининг коллектив иродаси бўлган қарорлар ижросини ташкил этиш иши яхшиланди. Қабул қилинган қарорлар ижросини контрол қилиш ва текшириш партия комитетлари ташкилотчилик ишини янги тажрибалар билан бойитди.

Республика партия комитетлари партия группалари, цех ва бошланғич партия ташкилотларида ўтадиган ҳисобот-сайлов йиғилишларига пухта тайёргарлик кўрмоқдалар. Бу жиҳатдан Наманган шойи газламалар комбинати, Оқолтин районидаги «Андижон» совхози, Самарқанд Давлат медицина институти партия ташкилотларининг фаолияти диққатга сазовор. Бу ташкилотларда ҳисобот-сайлов йиғилишларини юксак савияда, ташкилий уюшқоқлик билан ўтказиш, энг муҳими, ҳисобот даврида коллективда амалга оширилган ишларни танқидий таҳлил қилиб, келажакка нигоҳ ташлаш, истиқбол режаларини белгилаш, ҳар бир коммунистнинг қўйилган вазифаларни бажаришдаги конкрет ўрнини аниқлаб олиш мақсадида тайёргарлик ишларининг комплекс тадбирлари белгиланди. Уларда йиғилишга тайёргарлик даврида ҳар бир коммунистнинг амалий фаолият доираси аниқ-равшан кўрсатилган. Худди шу нарсалар партия аъзоларига ишнинг ҳақиқий аҳволи билан чуқур танишиб олиш, ўсиш резервларини аниқлаш ва ҳисобот-сайлов йиғилишларига конкрет таклифлар, амалий тавсиялар билан келиш имконини беради, йиғилишлар соғлом танқид ва ўз-ўзини танқид, ўзига ва бошқа ўртоқларга партиявий талабчанлик руҳида ўтишини таъминлайди.

Партия комитетлари ҳисобот-сайлов йиғилишлари мобайнида коммунистлар етакчилари ва сайлаб қўйиладиган активнинг сифат составини янада яхшилашга алоҳида эътибор бермоқлари лозим. Партия кадрлари — партия группаларининг ташкилотчилари, цех ва бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари, бюро ва комитетларнинг аъзолари бизнинг олтин фондимиздир. Партиявий-ташкилий, оммавий-сиёсий ишларимизнинг савияси, халқ хўжалигини юксалтиришнинг истиқбол планларини нечоғли муваффақиятли амалга оширишимиз, социал-иқтисодий юксалишга эришувимиз, коммунизмнинг актив бунёдкорларини камолга етказишимиз кўп жиҳатдан ана шу активнинг ишчанлигига, ташаббускорлигига, ташкилотчилик маҳорати ва одамлар билан ишлаш қобилиятига боғлиқ. Буни асло унутмаслик, сайлаб қўйиладиган актив составига коллективнинг мутлақ ишончини қозонган, ҳар соҳада партиявий ибрат кўрсатиб келаётган кишиларгина сайланишига эришмоқ лозим.

Маълумки, яқинда КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тўғрисида ғоят муҳим тарихий қарор қабул қилди. Уртоқ Л. И. Брежнев шу Пленумдаги докладида таъкидлаганидек, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш билан боғлиқ масалалар ҳар бир партия ташкилотига дахлдордир. Саноат корхоналари коммунистлари партия ҳисобот-сайлов йиғилишларида қишлоқ хўжалиги учун янги техника, эҳтиёт қисмлар, минерал ўғит ишлаб чиқариш, қишлоққа оталиқ ишини тубдан яхшилаш проблемаларини атрофлича қараб чиқмоқлари даркор. Қурилиш, транспортда банд бўлган коммунистлар ҳам пахтачилик, чорвачилик ва қишлоқ хўжалиги бошқа соҳаларининг моддий базасини мустаҳкамлаш борасидаги конкрет вазифаларини белгилаб олмоқлари керак. Фан ва маданият муассасалари партия ташкилотларининг йиғилишларида қишлоқ хўжалик эҳтиёжлари учун илмий-тадқиқот ишлари самарадорлигини ошириш, фан ютуқларини ишлаб чиқаришга жадал жорий этиш, қишлоқ меҳнатчиларининг турмуш маданияти масалалари тилга олиниши табиий. Бинобарин, йиғилишларга тайёргарлик жараёнидаёқ ана шу проблемаларни, партия ташкилоти, барча коммунистларнинг бу соҳадаги фаолият доирасини аниқлаб олиш ғоят муҳимдир.

Самарадорлик ва сифат беш йиллигининг иккинчи ярмига қадам қўйдик. Яқинлашаётган ҳисобот-сайлов йиғилишлари, партия конференцияларида ўнинчи беш йиллик топшириқларининг бажарилишини чуқур таҳлил қилиш, йўл қўйилаётган камчиликларни аниқлаб, уларни бартараф этиш чораларини белгилаш лозим. Партия комитетлари буни асло унутмасликлари йиғилишлар, конференциялар соғлом, принципиал, партиявий танқид ва ўз-ўзини танқид руҳи остида, зўр уюшқоқлик ва ишчанлик вазиятида ўтишига эришмоқлари лозим. Бу КПСС XXV съезди, партия Марказий Комитети Пленумлари қарорларини, ўртоқ Л. И. Брежневнинг доклад ва нутқларида қўйилган вазифаларни амалга оширишда коммунистлар авангардлигини, барча партия ташкилотлари жанговарлигини таъминлашнинг ҳал қилувчи шартидир.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ҲАМ ЎРГАНИБ, ҲАМ ЎРГАТИБ

НАМАНГАН. Андижонлик мусобақадош пахтакорлар областнинг колхоз ва совхозларида бўлиб, социалистик мусобақа шартлари қандай бажарилаётганлиги билан танишдилар. Меҳмонлар Поп, Учқўрғон, Косонсой районларининг қатор хўжаликларида ғўза парваришида қўлга киритилаётган ютуқлардан мамнун бўлдилар, камчиликларни бартараф этиш йўл-йўриқларини кўрсатдилар.

ФАРҒОНА. Сирдарё области пахтакорлари, чорвадорлари вакиллари область пахтазорларида, чорвачилик комплексларида бўлиб, Фарғона қишлоқ меҳнат аҳлининг яратувчилик меҳнатлари билан танишдилар. Қўриқ область қишлоқ меҳнаткашлари вакиллари Ўзбекистон, Бағдод, Бувайда, Фрунзе ва бошқа районларда олиб борилаётган ишларни кўздан кечирдилар. Пахтакорлар ва қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларида меҳнат қилаётган дала меҳнатчилари мусобақадошлар томонидан кўрсатилган камчиликларни бартараф этиш юзасидан шошилинч тадбирларни амалга ошираётирлар.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ. Қўшкўпир районидаги Калинин номли колхознинг Матниёз Бекметов бошлиқ комплекс механизациялашган бригадаси аъзолари ғўзага бешинчи ишлов беришни қизғин давом эттираётирлар. Азамат коллектив бу йилги оғир об-ҳаво қийинчиликларини мардонавор енгиб, далаларда мўл ҳосил етиштиришди. Ҳозирда ҳар бир туп ғўзада 6—8 тадан бўлиқ кўсак мавжуд. Илғор коллектив ҳосилга яна ҳосил қўшишни қизғин давом эттиряпти, ғўзаларга ишлов бериш билан бир қаторда маҳаллий ўғит билан озиқлантирилаётир.

КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қарорларидан руҳланган бу коллектив гектаридан 60 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтаришга аҳд қилган. Бу Хоразм области шароитида рекорд ҳосил ҳисобланади. Суратда: Матниёз Бекметов бригадаси далаларида ғўзага бешинчи ишлов бериш пайти.

К. Отаев фотоси (ЎзТАГ).

ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР!

◆ Ҳосилга ҳосил қўшилаётган шу кунларда культивацияни сифатли ўтказинг, ғўзаларнинг шохларини синдирмаслик, ҳосил нишоналарини тўкиб юбормаслик учун тракторларга муҳофаза тўсиқлари ўрнатинг. Қатор ораларини юмшатиш билан бир қаторда органик ўғитлар солишни кучайтиринг!

◆ Суғоришни кеча-кундуз маромида ўтказинг, ғўзалар ҳосилга ҳосил қўшаётганда сувга бўлган талаби ортади.

◆ Чеканкани тезроқ тугалланг, зарур топилган жойларда такрор чеканка ўтказишни унутманг.

◆ Қишлоқ хўжалик зараркунандалари, хусусан ўргимчаккана, кўсак қуртига қарши курашни бутун чоралар билан кучайтиринг!

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ИЮЛЬ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА!

БАРЧА РЕЗЕРВЛАРДАН ФОЙДАЛАНАЙЛИК

АНДИЖОН, 7 август. (ЎзТАГ). Андижон область партия комитетининг бўлиб ўтган пленумида КПСС Марказий Комитети 1978 йил июль Пленумининг якунлари ҳамда область коммунистлари, барча меҳнаткашларининг Марказий Комитет Пленуми қароридан ва КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг «СССР қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тўғрисида»ги докладидан келиб чиқадиган вазифалари муҳокама этилди. Область партия комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев доклад қилди.

Докладчи ва музокараларда сўзга чиққан Москва район партия комитетининг биринчи секретари Н. Турсунов, Марҳамат район партия комитетининг биринчи секретари Б. Расулов, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Ҳ. Қодиров, Бўз районидаги «Партия XX съезди» колхозининг бригадири А. Солиев, СоюзНИХИ Андижон филиалининг директори А. Маҳмудов, Пахтаобод районидаги «Маданият» совхозининг сут соғувчиси С. Мустафина ва бошқалар шуни таъкидлаб ўтдиларки, ўтган ўн йиллик ичида область қишлоқ хўжалигининг самарадорлиги анча оширилди. Шу давр мобайнида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ялпи маҳсулоти икки баравар кўпайди, қишлоқ меҳнаткашларининг даромадлари ошди, аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш яхшиланди.

Шу нарса эътиборга сазоворки, деҳқончилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга асосан ҳосилдорликни ошириш туфайли эришилди. Масалан, саккизинчи беш йилликда пахтанинг ўртача ҳосилдорлиги гектарига 25,8 центнердан тўғри келган бўлса, 1977 йилга келиб бу ҳосилдорлик 34 центнерга етди. Шу йиллар ичида дон тайёрлаш ҳажми 3,8 баравар, сабзавот ва полиз маҳсулотлари тайёрлаш икки ярим баравар ошди. Чорвачиликни ривожлантиришда ҳам ижобий силжишлар содир бўлди. Ҳар йили етиштириладиган гўшт қарийб икки баравар ошди, сут етиштириш кўпайиб 23,1 минг тоннадан 67,4 минг тоннага, тухум етиштириш 3,7 миллион донадан 34 миллион донага етди. Эндиликда бу тармоқ муттасил фойда келтираётган тармоқ бўлиб қолди.

Мана шу муваффақиятларнинг ҳаммаси мамлакат қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг узоқ муддатга мўлжалланган ва КПСС Марказий Комитети 1965 йил март Пленумида ишлаб чиқилган комплекс программанинг тўғрилигини яққол тасдиқлаб турибди. КПСС Марказий Комитети 1978 йил июль Пленумининг қарорлари каби ана шу программа ҳам, деб таъкидлашди нотиқлар, коммунистик қурилишнинг туб проблемаларини ҳал этишга марксча-ленинча ижодий ёндашувнинг намунасидир.

Пленум қатнашчилари эришилган муваффақиятларни қайд этиб, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ҳар бир участкасида ишларнинг аҳволи қандай эканлигини ҳар томонлама анализ қилдилар, асосий эътиборни қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш учун мавжуд резерв ва имкониятларни ишга солиш кераклигига жалб этдилар.

Пленум иштирокчилари пахтазорларнинг унумдорлигини янада ошириш имкониятларини кўрсатиб ўтиб, областда пахта етиштириш шу беш йилликнинг охиридаёқ 700 минг тоннага етиши кераклигини қайд этдилар. Деҳқончилик маданиятини тўхтовсиз ошириш, муттасил мўл ҳосил олаётган илғор коллективларнинг тажрибасини кенг оммалаштириш асосида мана шунга эришиш мумкин. Пленум қатнашчилари фан-техника тараққиёти ютуқларидан ҳар томонлама фойдаланишни қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши самарадорлигини оширишнинг муҳим резерви, деб айтиб ўтдилар. Бу соҳада ҳозирдаёқ кўпгина ишлар қилинди, лекин ҳали янада кўпроқ ишларни бажариш лозим бўлади. Ерларни икки ярусли плуглар билан шудгорлаш, ҳамма жойда гербицидлардан фойдаланиш, туксиз чигитларни аниқ экишни кенг жорий этиш шулар жумласидандир.

Нотиқлар озуқабоп экинлар ҳосилдорлигини янада ошириш тўғрисида юксак талабчанлик билан гапирдилар: беш йиллик охиригача ем-хашак тайёрлашни икки баравар кўпайтириш зарур.

Химиялаштириш йўлининг амалга оширилганлиги деҳқончилик ҳосилдорлигини юксалтиришнинг асосий шартларидан бири бўлди. Бироқ, деб таъкидлашди пленум қатнашчилари, кўпгина колхоз ва совхозларда ўғитларни кўплаб нобуд қилиш ва ҳатто уларнинг бузилишига йўл қўйилмоқда, ўғитларни қўлланишнинг агротехника қоидаларига риоя этилмаяпти.

Областда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ихтисослаштириш ва кооперациялаш билан боғлиқ каттагина силжишлар содир бўлмоқда. Бироқ, пленумда таъкидлаб ўтилганидек, бу ҳозир қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришнинг бош йўлини белгилаб берувчи катта ишнинг бошланиши холос. Бу муҳим вазифанинг ҳал этилиши, — деб таъкидлашди нотиқлар — коммунистлар, бошланғич ташкилотлар, жойлардаги хўжалик ходимлари ишга нақадар дадиллик билан ижодий киришишларига боғлиқ бўлади.

Область коммунистлари, барча меҳнаткашларининг ҳозирги вақтдаги энг муҳим вазифаси шундан иборатки, пахтадан мўл ҳосил тўплаш, йиғим-теримга намунали тайёргарлик кўриш ва қабул қилинган социалистик мажбуриятни — беш йилликнинг учинчи йилида камида 625 минг тонна пахта етказиб беришдан иборат социалистик мажбуриятни шараф билан бажариш керак, деб таъкидлаб ўтилди пленумда. Бу йил барча қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни анча кўпайтириш учун область меҳнаткашлари ҳамма имкониятларга эгадирлар.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин нутқ сўзлади.

Пленум қатнашчилари КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларини, ўртоқ Л. И. Брежнев докладида баён этилган қоидалар ва хулосаларни якдиллик билан маъқулладилар ва уларни оғишмай бажариш учун дастуриламал деб қабул қилдилар.

МАККАЖЎХОРИКОРЛАР СЛЁТИ

САМАРҚАНД, 7 август (ЎзТАГ). Самарқанд область маккажўхорикорларининг слёти бўлиб ўтди. Деҳқонлар иш тажрибаларини ўртоқлашдилар, ҳосилдорликни янада ошириш йўлларини белгилаб олдилар. Улар бу йил маккажўхоридан рекорд ҳосил — гектаридан 85 центнер «каҳрабо дон» йиғиштириб олиш, Ватанга 125 минг тонна маккажўхори дони сотишга аҳд қилдилар.

Слётда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев нутқ сўзлади.

50 ЦЕНТНЕР УЧУН

Биз Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати донгдор пахтакор Файзинисо Қўзиева бошлиқ комплекс механизациялашган бригаданинг дала шийпонига етиб келганимизда вақт тушга яқинлашиб қолган эди. Бу ердан бригадирни сўрадик. Файзинисо шийпон орқасидаги картада ғўзаларни кўздан кечираётган экан. Биз ундан бригада эришган ютуқлар ҳақида сўрадик.

— Юбилей йилида бригадамиз қувончли ютуқларни қўлга киритди. 70 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 35 центнердан «оқ олтин» йиғиб олиб, она-Ватанга топширдик. Ялпи ҳосилнинг 82 проценти «пўлат этак»лардан тўкилди.

Бу йилги режаларимиз янада юксак. 55 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан пландаги 28,8 ўрнига 50 центнердан «оқ олтин» териб олишга аҳд қилганмиз. Ҳосилнинг 90 процентини «зангори кема»лар ёрдамида териб оламиз.

— Шу кунларда бригада далаларида олиб борилаётган ишлар ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Тўла гектарлар ҳосил қилишга эришдик. Ҳозир ҳар туп ғўзада 3-4 тадан кўсак бор. Қатор ораларига бешинчи комплекс ишлов беришни бошлаб юбордик. Механизаторларимиз Мурод Нурбоев шу кунгача 500 гектар ерга ишлов берди. Сувчиларимиздан Шокарим Қўзиев, Раҳмон Эгамбердиевлар учинчи сувни «шарбат» суви қилиб тарамоқдалар. Ривожланиши бир оз кечиккан, 20 гектар ерга 400 тонна маҳаллий ўғит солдик.

Бригада далаларида иш қизғин. Бригаданинг ҳар бир аъзоси зиммага олган юксак мажбуриятини шараф билан бажариш учун белни маҳкам боғлаб меҳнат қилмоқда.

Т. ТОШБОЕВ,
С. РАҲИМОВ,
Бекобод районидаги «Победа» колхози.

«САЛЮТ-6» — «СОЮЗ-29»:

ИШ ПРОГРАММАГА МУВОФИҚ ДАВОМ ЭТМОҚДА

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 7 август. (ТАСС). «Салют-6» — «Союз-29» орбитал илмий-тадқиқот комплексининг экипажи планлаштирилган тадқиқот ва экспериментлар программасини бажаришда давом этмоқда.

5 август куни ҳаракат траекторияси тўғрилаб қўйилгандан кейин комплекс орбитасининг параметрлари қуйидагича бўлди:

— Ер юзидан максимал олислиги — 359 километр;

— Ер юзидан минимал олислиги — 328 километр;

—айланиш даври — 91,3 минут;

— оғиши — 51,6 градус.

Космик материалшунослик программасига мувофиқ «Кристалл» установкасида навбатдаги технологик эксперимент ниҳоясига етказилди. Эксперимент индий антимонидининг ярим ўтказгичли монокристаллини олиш мақсадида ўтказилди. Бугун космонавтлар Владимир Коваленок билан Александр Иванченков айрим борт системаларини профилактик жиҳатдан текшириб, ремонт ишларини бажармоқдалар, илмий аппаратларни келгусида ўтказиладиган тадқиқотларга тайёрлаб қўймоқдалар.

Медицина тадқиқотлари программасига мувофиқ бугун борт инженер юракнинг биоэлектрик активлигини динамик текширишдан ўтказмоқда. Бунда электрокардиограмма ихчам кардиомонитор ёрдамида бир кеча-кундуз мобайнида узлуксиз қайд этиб турилади.

Телеметрик ахборот маълумотларига ва экипажнинг докладларига кўра «Салют-6» станцияси билан «Союз-29» кемасининг борт системалари нормал ишлаб турибди. Ҳар иккала космонавт ўзларини яхши ҳис этмоқдалар.

МУСОБАҚА КУНДАЛИГИ

МАРРАЛАР ЯҚИН

Урганч локомотив депосининг донгдор машинисти Д. Қорамирзаев ўзининг профессионал байрами арафасида алоҳида ибрат кўрсатди. У темир йўлдан юки нормадагидан 500 тонна ортиқ поездни маррага олиб келди Д. Қорамирзаев Хоразм машинистларининг мусобақасида ғолиб чиқди. Депонинг бутун коллективи эса йил бошидан буён оғир вазнли составларда планга қўшимча равишда 1 миллион 200 минг тонна юк ташиб берди. Бу социалистик мажбуриятда мўлжалланганидан уч баравар кўп.

Рейсларга тепловозларни энг яхши тайёрлаб бериш учун мусобақани авж олдириб юборган ремонт бригадалари машинистларга ва уларнинг ёрдамчиларига бундай муваффақиятларни қўлга киритишда кўмаклашдилар.

ИЛҒОРЛАР ИБРАТИ

Қўқон локомотив депосининг поезд бригадалари йил бошидан буён минглаб локомотивларни бўшатиб бердилар.

Қўқонлик темир йўлчилар оғир вазнли составларда 4 миллион тоннадан ортиқроқ юк ташиб бердилар. Улар шундай қилиб, социалистик мажбуриятларнинг асосий моддаларидан бирини муддатидан илгари бажардилар.

Темирйўлчилар мусобақасида ҳозир КПСС XXV съезди делегати И. Пайзуматов, М. Маҳмудов, А. Демин, Ю. Хабаров сингари оғир вазнли поездларни юргизиш усталари пешқадамлик қилмоқда. Шу кунларда янги ғалла ҳамда ўнинчи беш йиллик қурилишлари учун материаллар ва ускуналар ортилган составлар оширилган тезликда йўл босмоқда.

ХИМИКЛАР СЎЗЛАРИНИНГ УСТИДАН ЧИҚМОҚДА

ҚЎҚОН СУПЕРФОСФАТ ЗАВОДИНИНГ ЦЕХЛАРИДА ФОСФОР УНИ ВА СУЛЬФАТ КИСЛОТА БЕРИШ АВТОМАТЛАШТИРИЛДИ. Натижада қимматли моддалар сарфи камайди, маҳсулот ишлаб чиқариш кўпайди. Ишчилар инженерлар билан ҳамдўстликда аммонийлаштирилган суперфосфатни кўпайтирадиган қўшимча узелни монтаж қилиб ишга туширдилар. Эндиликда энг самарали — донадор ўғит чиқариш кўпайди.

— Ишлаб чиқаришни такомиллаштириш машина-ускуна самарадорлигини анча оширишга, мавжуд ишчиларнинг ўзи билан маҳсулот чиқаришни кўпайтиришга имкон берди. — деди завод директори В. Базилев. — Ҳозирнинг ўзидаёқ Ўрта Осиё пахтакорларига пландан ташқари юборилаётган ўғит 8 минг тоннага етди. Йиллик социалистик мажбуриятда ҳам шунча кўрсатилган.

Қўқон химиклари КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль Пленуми қарорларига жавобан йил охиригача деҳқонларга яна программага қўшимча 2 минг тонна минерал ўғит жўнатишга сўз бердилар.

ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

ИШТИХОН [«Совет Ўзбекистони» мухбири]. Район хўжаликлари чорва молларни бўрдоқига боқишни яхши ташкил этиб, гўшт тайёрлаш халқ хўжалик планини муддатидан олдин, областда биринчи бўлиб бажардилар. Тайёрлов пунктига 970 тонна гўшт топширилди. Бу муваффақиятга Энгельс номли, Охунбобоев номли, Ленин номли, Фрунзе номли, Навоий номли колхозлар муносиб ҳисса қўшдилар. Охунбобоев номли колхоз ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан қарийб икки баравар кўп гўшт сотди, ҳар бош қорамолнинг тирик вазни 405 килограммни ташкил этди.

Район чорвадорлари планга қўшимча 230 тонна гўшт топширишга аҳд қилдилар.

Л. ЭРГАШЕВ.

«КОСМОС-1028» ПАРВОЗДА

ТАСС АХБОРОТИ

1978 йил 5 августда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-1028» учирилди.

Йўлдош ичида космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган. Аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координация-ҳисоблаш маркази олинган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

КОММУНИЗМ МАНФААТЛАРИ — ИНСОН МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВнинг „КПСС идеология ишининг актуал масалалари“ китоби босилиб чиқиши муносабати билан

Коммунистик партиянинг Совет мамлакати экономикасини ривожлантириш учун, фан ва маданиятни равнақ топтириш учун, меҳнаткашларнинг турмуш даражасини ошириш ҳамда одамлар ўртасидаги муносабатларда олижаноб идеаллар ва нормаларнинг тантана қилиши учун юзага чиқарган ҳамма ишлари инсоннинг бахт-саодати, унинг ҳар томонлама камол топиши — янги жамиятнинг олий мақсади эканлигидан иборат ҳақиқатни тасдиқлаб турибди.

Янги, совет кишиси шу мақсад йўлидаги буюк тарихий ғалабадир. «Совет кишиси, — деди ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС XXV съездида, — эркинликни курашларда қўлга киритиб, уни энг оғир жангларда сақлаб қола олди. У кучини аямай ва ҳар қандай қурбонлардан қайтмай келажакни қурди. У ҳамма синовлардан ўтиб, ўзи таниб бўлмайдиган даражада ўзгарди, ғоявий эътиқодни ва жуда катта ҳаётий ғайратни, маданиятни, билимларни ва бу билимларни татбиқ қила билишни ўзида мужассамлаштирди. У ўзи оташин ватанпарвар бўлиш билан бирга изчил интернационалист ҳам бўлди ва ҳамиша шундай бўлиб қолади».

Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш, янги инсонни янги жамият қуриш практикаси билан узвий боғлаб шакллантириш жараёнига раҳбарлик қилаётган Ленин партиясининг кўп қиррали фаолияти КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг «КПСС идеология ишининг актуал масалалари» китоби асосий мазмунини ташкил этади.

Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарган икки томлик тўплам 1964 йилдан 1978 йилгача бўлган даврни ўз ичига олади. Бу давр социалистик Ватанимиз тарихида алоҳида ўрин олади. Бу совет халқининг партия XXIII, XXIV, XXV съездларида қабул этилган улуғвор социал-иқтисодий программаларни амалга ошириш соҳасида фидокорона меҳнат қилган ва китобда жозибали тарзда тасвирлаб берилган давр бўлди. Шу даврда Октябрь Ватани ривожланган социализм марраларига чиқиб олди. СССР, социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар халқаро майдонда, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш учун курашда жуда катта муваффақиятларга эришдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг докладлари, нутқлари, мақолалари, табрикномаларида партиянинг идеология фаолияти атрофлича очиб берилди, совет кишиларининг ғоявий эътиқодини, юксак гражданлигини шакллантириш, меҳнатга коммунистик муносабат, иш самарадорлиги ва сифати учун кураш, кадрларга доир сиёсат, оммавий ахборот ва пропаганда воситаларига, жамоат ташкилотларига раҳбарлик қилиш масалалари ёритиб берилди. Жаҳон революцион жараёнини, буржуа идеологиясига, ўнг ва «сўл» оппортунизмга қарши кураш проблемаларини анализ қилишга катта ўрин берилди.

Ҳозирги замон ижтимоий тараққиёти жараёнларини чуқур таҳлил этишга асосланган ҳамда «КПСС идеология ишининг актуал масалалари» китобида баён қилинган назарий умумлашмалар ва хулосалар илмий коммунизм назариясига қўшилган катта ҳиссадир.

* * *

Социалистик ва коммунистик жамият онгли ва планли равишда қурилади. Унинг ривожланиш истиқболлари, йўналишларини партия тарихий тараққиётнинг илмий идрок қилинган қонунлари асосида белгилаб беради. Шу боисдан ҳам биронта жамият илмий назарияга социалистик жамиятдек муҳтож бўлмаган ва муҳтож бўлмаяпти.

КПСС ўзининг бутун кўп қиррали фаолиятида Маркс-Энгельс-Лениннинг буюк таълимотига амал қилиб келмоқда, жамият тўғрисидаги ҳамда унинг тараққиётидаги объектив шартланган қонунлар тўғрисидаги билимларни эҳтиёт қилиб асрамоқда ва кўпайтирмоқда. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг китоби — партия билимларнинг бебаҳо хазинасини сиёсий практикага дадил жорий этаётганлигининг, бизга мерос бўлиб қолган назарий бойликни доимий кўпайтириб бораётганлигининг яққол далилидир. Революцион фаннинг пухта негизига таянган партия совет халқи бунёдкорлик меҳнатининг режаларини чизиб бермоқда, иқтисодий стратегияни ишлаб чиқмоқда, сиёсий йўлни белгиламоқда: эришилган ютуқларни, миллионларнинг жонли тажрибасини, замон хусусиятларини ўрганиб ва умумлаштириб, вужудга келаётган проблемаларни назарий жиҳатдан янгича ҳал этмоқда.

СССРда ривожланган социалистик жамият қурилганлиги муносабати билан партиямиз олдида кўп жиҳатдан янги назарий вазифалар пайдо бўлди. Ўртоқ Л. И. Брежнев асарларининг икки томлик тўпламида Советлар мамлакати эришган ва ижтимоий тараққиётнинг давримиз учун олий марраси бўлган ривожланган социализм қонуниятлари ва хусусиятлари, КПСС ғоявий-тарбиявий ишининг ўзига хос хислатлари, бу ишлар фан-техника революцияси кучайиб бораётганлиги, жамиятнинг социал бир хиллик сари ҳаракати жадаллашаётганлиги, умумхалқ давлатининг камол топаётганлиги, социалистик демократия ривожланаётганлиги, аҳолининг фаровонлиги, маданияти, хабардорлиги ўсаётганлиги ва шу кабилар билан белгиланаётган шароитда содир бўлаётганлиги чуқур ва атрофлича ёритиб берилган.

Ривожланган социализм босқичида марксизм-ленинизм бутун халқимизнинг ғоявий қуроли бўлиб қолди. Бу — совет халқини ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар ва халқ зиёлиларининг доимо мустаҳкамланиб борувчи ягона иттифоқига жипслаштирган партиянинг буюк ғалабасидир. Ана шу ижтимоий негизда ишчилар синфининг идеологияси Октябрь мамлакатидаги ҳар бир меҳнатчи учун ҳаракат қўлланмаси, коммунистик идеаллар эса барча совет кишиларининг идеаллари бўлиб қолди.

Совет халқи КПСС ленинча сиёсатини сидқидилдан қўллаб-қувватламоқда. Бу сиёсатнинг чуқур илмий, реалистик характери, инсонпарварлиги китоб саҳифаларида, коммунистлар ўз назарияси байроғини жаҳон узра кўтарганларида, социалистик революция амалга оширилган ва оширилаётган, қардош мамлакатларнинг халқлари меҳнат қилаётган пайтда кўзланган ва кўзланаётган мақсадлар изчиллик билан рўёбга чиқарилаётганлигининг ўзгинаси эканлиги яққол тасвирлаб берилган. Чунончи, барча гражданларнинг моддий ва маънавий фаровонлиги, муносиб турмуш шароитлари яратиб берилмоқда, олий маданият хазиналари ғоят кенг халқ оммасининг мулкига айлантирилмоқда, инсон шахсининг чинакам уйғун камолатга эришиши учун имкониятлар яратиб берилмоқда.

Партия билан халқнинг доимо мустаҳкамланиб бораётган бирлиги — тўпламдаги энг муҳим мавзуларнинг биридир. Совет кишилари ўзларининг барча ютуқларига, ҳамма ғалабаларига партия туфайли эришганликларини биладилар. Бунинг сабаби равшан. КПСС халқ билан ҳамнафасдир. У халққа хизмат қилади. Ўз сафларида ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, зиёлиларнинг энг яхши намояндаларини бирлаштиради. У меҳнаткашларнинг чексиз ишончига сазовор бўлган ва бу ишончни ҳамма нарсадан юксак қадрлайди. «... Партиянинг ҳар қандай қарори, сиёсатдаги, ташкилотчилик ва ғоявий-тарбиявий ишдаги ҳар бир қадами, — деб ёзади ўртоқ Л. И. Брежнев, — партия билан халқнинг бирлиги янада кўпроқ мустаҳкамланишига, халқнинг партияга ишончи бундан буён ҳам метиндек мустаҳкам бўлиб қолишига хизмат қилиши лозим». (2-том, 397-бет). Бу бирлик — ижтимоий тузумимиз бениҳоя мустаҳкамлигининг манбаидир, бундан буёнги ғалабаларимизнинг гаровидир.

Миллий масала чинакам ленинча ҳал этилиб, инсоният улуғвор тажриба билан бойиганлиги коммунизм сари силжиш йўлидаги муҳим босқич бўлди, бу нарса тўплам материалларида кўрсатиб берилган. Одамларнинг янги тарихий бирлиги — совет халқи вужудга келди. Миллатларнинг янада равнақ топиши ва ўзаро яқинлашишидан иборат кучайиб бораётган жараён ҳаётимизнинг ҳамма соҳаларига сингиб бориб, социалистик жамият гражданларининг ватанпарварлик туйғулари билан интернационал онгини яхлит бир нарса қилиб бирлаштирмоқда.

Пролетар интернационализми улуғ ғояларига содиқ бўлган партиямиз Советлар мамлакати, унинг халқи тақдирини бошқа мамлакатлар, бутун дунё меҳнаткашларининг тақдиридан ҳеч қачон ажратган эмас. Бинобарин, халқлар тинчлиги ва озодлиги ишини мустаҳкамлашга хизмат қилувчи ташқи сиёсат ҳам, коммунизм қуриш мақсадини кўзловчи ички сиёсат ҳам совет халқининг туб манфаатларига муносиб бўлиш билан бирга, КПСС-нинг бутун ер курраси коммунистларининг, барча тараққийпарвар кучларнинг инсоният энг яхши келажаги йўлидаги муштарак курашига салмоқли ҳиссаси бўлиб қўшилмоқда.

Ўртоқ Л. И. Брежнев партиямизнинг социализм қардош мамлакатлари ҳамдўстлигини янада мустаҳкамлаш, улар ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликни, суверенитетни ҳурматлаш, тенг ҳуқуқлилик ва қардошларча ўзаро ёрдам асосида ривожлантириш соҳасидаги тинимсиз, собитқадам ишини тавсифлаб берган (қаранг: 1-том, 169-бет). Интернационализм коммунистик партияларнинг ва умуман ишчилар ҳаракатининг синалган қуроли бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

Кейинги йилларда қардош партияларнинг идеология соҳасидаги ҳамкорлиги ҳам сезиларли равишда кучая бошлади. Шундай бўлиши мутлақо ўринлидир. Коммунистларнинг идеология масалаларидаги бош йўли — моҳият эътибори билан муштарак йўлдир. Биргалашиб ишлаш, тажрибани ўртоқлашиш қардош партиялардан ҳар бирига ғоявий-тарбиявий иш савиясини кўтаришга, икки ижтимоий системанинг мафкуравий ўзаро курашида муваффақиятли ҳаракат қилишга ёрдам беради.

* * *

СССРда марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализми идеологияси тантана қилганлиги, Ленин партияси бошчилигидаги совет халқининг коммунизм қурилишида эришган муваффақиятлари, социалистик ҳамдўстликнинг жипслиги мустаҳкамланиб, обрў-эътибори ошганлиги — чинакам жаҳоншумул аҳамиятга молик ғалабалардир. Бу ғалабалар ҳеч кимни бепарво қолдирмай, барча дўстларимизни ҳақли равишда қувонтириб, синфий душманларимизнинг аламини оширмоқда.

Империализм ва унинг идеологлари тобора ҳийлакор усулларни ишга солиб, бизнинг идеалларимизни сохталаштириш ва обрўсини тўкишга, халқларнинг кўз ўнгида мақсадларимизни бадном қилишга, олға томон қилаётган ҳаракатимизга халал беришга уринмоқдалар. Партия, унинг барча ташкилотлари ҳар бир совет кишисини ғоявий жиҳатдан чиниқтириш тўғрисида, буржуазия идеологиясига қарши жанговар курашни кучайтириш ҳақида тинимсиз ғамхўрлик қилишни ўзининг энг муҳим бурчи деб ҳисоблайди. Бу — синфий кураш, бир-бирига қарама-қарши бўлган икки дунёқарашнинг кураши бўлганлиги учун ҳам унда бетарафликка ва муросасозликка ўрин бўлмаслиги керак. Бу соҳада, деб уқтиради ўртоқ Л. И. Брежнев, «юксак даражада сиёсий сергак бўлиш, актив, оператив ва ишонтирарли пропаганда иши олиб бориш, душманнинг идеология ғаламисликларига ўз вақтида зарба бериш лозим», (2-том, 169-бет).

Партия идеология курашини аввало инсон учун, унинг қадр-қиммати ва озодлиги учун, социализм ва коммунизм позицияларини мустаҳкамлаш учун кураш деб, халқаро ишчилар синфининг, барча меҳнаткашларнинг манфаатлари йўлидаги кураш деб билади. Тарихнинг буюк ҳақиқати бизнинг курашимиз ҳақлигини исботлаб турибди. Шу ҳақиқатни юз миллионлаб кишиларга, шу жумладан социалистик дунё ташқарисидаги кишиларга тушунарли ва равшан тарзда кўрсатиб бериш — идеология курашидаги муҳим вазифамиздир. Тарих ҳақиқати, илғор синфга, тараққиёт ва тинчлик кучларига хизмат қилишнинг ўзи коммунистик идеологияни жанговар идеология қилиб қўймоқда.

Тўпламда ҳозирги шароитдаги идеология курашининг хусусиятлари чуқур таҳлил этилган, империализм мадҳоҳларининг халқаро кескинликни юмшатишдан социализмга ҳужумни кучайтириш учун фойдаланиш йўлидаги уринишларига қаттиқ ва кескин зарба берилган.

Кескинликни юмшатиш, халқаро муносабатларни турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши принциплари асосида қайта қуриш ғоялар курашини ҳам, шунингдек умумий синфий курашни ҳам бекор қила олмайди. Бунда ҳеч қандай зиддият йўқ, деб таъкидланади китобда, модомики ер юзида турли ижтимоий тузумдаги давлатлар яшаб турган экан, аниқроғи ёнма-ён яшаётган экан, демакки, фикрлар, ғоялар, идеологияларнинг шу тузумларга хос тафовутлари ҳам мавжуд бўлаверади. Аммо бошқа бир нарса муҳимдир, деб ёзади ўртоқ Л. И. Брежнев: идеология кураши «психология уруши»-га айланиб кетмаслиги, давлатлар ва халқларнинг ички ишларига аралашиш воситаси сифатида фойдаланилмаслиги, сиёсий ва ҳарбий мухолифликка олиб бормаслиги лозим (қаранг 2-том, 323-бет).

Икки томлик тўпламда эълон қилинган материаллар маоизмнинг ленинизмга, социализмга қарши ғоявий-сиёсий моҳияти, пекинлик раҳбарларнинг бузғунчилик фаолияти, уларнинг ҳозирги замон асосий масалалари хусусидаги реакцион позициялари, бошқа баъзи мамлакатлар маочиларнинг буюк давлатчилик, шовинистик йўлдан советларга қарши найрангбозликда фойдаланишга уринаётганликлари фош қилиб ташланган. Маоизмни, пролетар интернационализмидан чекинишни принципиал танқид қилиш — социалистик ҳамдўстлик, халқаро коммунистик ҳаракат бирлигини мустаҳкамлаш ишига қўшилган муҳим ҳиссадир.

КПССнинг тинчликсевар ташқи сиёсати ҳам, реакция, милитаризм ва агрессия кучларига қарши муросасиз идеология кураши ҳам СССРда ва қардош мамлакатларда социализм ҳамда коммунизм қурилишининг қулай шароитларини таъминлашга, инсониятнинг тараққиётига ёрдам бермоқда.

* * *

Социал тенглик ва адолат принциплари қарор топганлиги Октябрнинг энг улкан ғалабаси бўлди, янги кишини шакллантиришнинг қудратли омили бўлиб қолди. Халқ оммаси учун, меҳнаткашлар учун социализм шу қадар кўп яхшиликлар қилдики, буни ҳеч бир жамият қилган эмас ва қилолмас эди. Совет кишиси — ўз мамлакатининг чинакам хўжайинидир.

Лекин хўжайин бўлиш катта ҳуқуқлар билан бир қаторда катта мажбуриятларни ҳам зиммага олиш, катта масъулиятни зиммага олиш демакдир. Бизнинг мамлакатимизда ижтимоий меҳнат натижаларидан халқдан бошқа ҳеч ким фойдаланиши мумкин эмас. Лекин шу билан бирга биз учун ҳеч ким меҳнат ҳам қилмайди. Шу сабабли ҳар бир ватандошимизни меҳнатга ҳалол, виждонан, чинакам коммунистик муносабатда бўлиш, онгли интизомли бўлиш, камчиликларга нисбатан муросасиз бўлиш руҳида тарбиялашни, унда ташаббускорликни, ишчанликни, социалистик уддабуронликни тарбиялашни партия идеология ишининг бош вазифаларидан бири деб, ўсишимизни тезлаштирувчи муҳим резерв деб ҳисоблайди.

Самарадорлик ва сифат йўлидаги умумхалқ курашининг муваффақияти учун идеология ишини активлаштириш айниқса муҳимдир. Самарадорликни ва сифатни оғишмай ошириб бориш — узоқ йиллар давомида ривожланишимизни белгиловчи омилдир, совет кишиларининг бутун бир авлодини тарбиялашнинг ўзига хос программасидир. Бу борада кўп нарса фақат давлат, хўжалик органларигагина боғлиқ бўлиб қолмасдан, шу билан бирга ҳар бир корхона, ҳар бир цех, бригада коллективига ва, ниҳоят, ҳар бир меҳнатчига ҳам боғлиқдир.

Партия меҳнатга намунали муносабатда бўлишни бутун чоралар билан қўллаб-қувватлайди, ижодий ташаббускорликни рағбатлантиради. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг асарларида ишлаб чиқариш наваторлари, коммунистик меҳнат зарбдорлари, ёшларнинг мураббийлари, уруш ва меҳнат қаҳрамонлари бўлган ўнлаб кишиларнинг номлари тилга олинган, корхоналар, колхозлар ва совхозларнинг, илмий муассасаларнинг илғор коллективларига, социалистик мусобақа ғолибларига йўллаган табрикномалар эълон қилинган. Китоб миллионлаб кишиларни уларнинг тажрибаларидан хабардор қилади.

Инсонни юксак ижтимоий идеалларга интиладиган, ғоявий эътиқодли қилиб, меҳнатга чинакам ижодий муносабатда бўладиган, уюшқоқ ва интизомли қилиб тарбиялаш коммунизм учун курашнинг шундай бир жабҳасидирки, иқтисодий қурилишнинг бориши ҳам, мамлакатнинг социал-сиёсий ривожланиши ҳам шу жабҳадаги ғалабаларга тобора кўпроқ боғлиқ бўлиб қолмоқда. Коммунистик жамиятни бепарво кишиларнинг қўли билан қуриб бўлмайди. Бу улуғ мақсад учун актив ва онгли қурувчилар, чинакам ташаббускорлар ва курашчилар керак, чуқур ғояли кишилар керак. Китобда коммунистик ғоявийликнинг асосий белгилари, унинг актив характери очиб берилган (қаранг: 2-том, 103—104 бетлар).

Партия келажакни ўйлаб ва уни яқинлаштириб совет кишисининг актив ҳаётий позициясини, маънавий қиёфасини шакллантиришга биринчи даражали аҳамият бермоқда. Бизда бутунлай янги дунё: янги — социалистик — муносабатлар дунёси, янги кишининг — совет кишисининг дунёси вужудга келтирилди. Совет кишиларининг маънавий уфқи ниҳоят даражада кенгайиб кетди, уларнинг меҳнатга, жамиятга, бир-бирига муносабати ўзгарди. Коммунистик аҳлоқ нормалари ва принциплари тобора мустаҳкам бўлиб қарор топмоқда.

Айрим кишиларнинг жамиятга хилоф ҳаракатлари, маънавий қашшоқлиги ва бунинг муқаррар йўлдошлари бўлган ичкиликбозлик, безорилик, меҳнат интизомини бузиш ҳоллари мана шундай шароитда айниқса тоқат қилиб бўлмайдиган бир ҳол бўлиб қолмоқда. Ахлоқсизликнинг пинҳоний, биринчи қарашда ҳамиша ҳам сезилавермайдиган кўринишлари хавфли бўлиш жиҳатдан бундан қолишмайди. Бепарволик, ўзгалар ҳисобига яшаш, сурбетлик, жамиятга камроқ маҳсулот бериб, ундан кўпроқ олишга интилиш — мана шундай маънавий нуқсонлар билан жуда актив курашмоқ зарур. Биз, деди ўртоқ Л. И. Брежнев, «Бекорчилик салтанатини, сув ўрнида сут оқадиган, соҳиллари ширин-шакар бўлган салтанат қураётганимиз йўқ, балки инсоният тарихида энг уюшқоқ, энг меҳнатсевар жамият қурмоқдамиз. Бу жамиятда энг меҳнатсевар ва соф виждонли, уюшган ва юксак даражада онгли кишилар яшайди» (1-том, 567-бет).

Орзу қилинган мақсад — коммунизм сари дадил олға бормоқ учун, янгидан-янги чўққиларга кўтарилмоқ учун мамлакатимизда эндиликда зарур нарсаларнинг ҳаммаси бор. Лекин бу биз орзу қилган чўққилардир. Шу чўққиларга кўтарилмоқ учун эса ҳозирнинг ўзидаёқ кадрлар тайёрламоқ, одамларни тарбияламоқ керак. Бу ишда совет ёшлари алоҳида роль ўйнайдилар. Мамлакатимизнинг келажаги уларнинг қўлидадир. Тўпламдаги материалларнинг кўпи ёшлар тўғрисида, уларнинг активлигини ривожлантириш тўғрисида қилинаётган ғамхўрлик билан суғорилган.

Социалистик жамият йигит ва қизларнинг илм олишлари, ҳар томонлама ва баркамол бўлиб ривожланишлари, илҳомбахш, бунёдкор ва чинакам эркин меҳнат қилишлари учун жуда кенг имкониятларни бериб қўйибди. Ёшларнинг юксак даражада яхши тайёрланган, марксизм-ленинизм назариясини чуқур ва ижодий эгаллаб олган, жаҳон маданиятининг бойликларини, профессионал маҳоратни чуқур ва ижодий эгаллаб олган, фан-техника революциясининг муваффақиятларидан ва социалистик хўжалик системасининг афзалликларидан энг мукаммал фойдалана оладиган кишилар бўлишлари учун ҳамма чораларни кўрмоқда. Мустаҳкам коммунистик эътиқодларнинг, юксак маънавий сифатларнинг ва фундаменталь билимларнинг, ижтимоий тараққиётдаги ҳамма ҳодисаларга синфий позицияда туриб баҳо бера олишнинг қотишмаси бўлиши керак — коммунизм қурувчи ёшларни биринчи навбатда ажратиб турадиган сифатлар мана шулардан иборат бўлиши лозим.

Китобда совет ёшларининг мардлигини, бардамлигини Ленин ишига, партия ишига содиқлигини кўрсатувчи ёрқин мисоллар келтирилган. Тюмендаги нефть конларида, Шимолнинг янги қурилишларида, жуда улкан Байкал-Амур магистрали қурилишида, Россиянинг Ноқоратупроқ зонасини ўзгартиришда, КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март Пленумида ишлаб чиқилган ва 1978 йил июль Пленумида ривожлантирилган партиянинг аграр сиёсатини амалга оширишда — ҳамма жойда ёшлар, ўртоқ Л. И. Брежневнинг сўзлари билан айтганда ўзининг романтик ғайратини, ўзининг ёшликка хос жонкуярлигини ишга солмоқда.

Омманинг ўз сиёсий тажрибаси коммунистик ғоявийликни, коммунистик ахлоқни, юксак меҳнат ва социал активликни тарбиялашнинг энг муҳим воситаларидан биридир. Жамият ишларини бошқаришда меҳнаткашлар иштирокини бутун чоралар билан кенгайтириш, уларни қарорларни ишлаб чиқиш ва қабул қилиш жараёнига тортиш, уларнинг сиёсий маданиятини ошириш — мана шу мавзулар СССР Конституциясига бағишланган материалларда марказий ўрин олиб турибди. Ўртоқ Л. И. Брежнев кўрсатиб ўтганидек, «конституциямизнинг бутун моҳияти, унинг ҳар бир ҳарфи халқ оммасининг тарихий ижодкорлигини бутун чоралар билан қўллаб-қувватлашга ва оғишмай ривожлантиришга қаратилган». Омманинг активлигини юксалтириш, социалистик демократияни такомиллаштириш — унинг ғоявий эътиқодини мустаҳкамлашнинг энг муҳим йўлидир.

* * *

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг тўпламда эълон қилинган нутқлари, докладлари ва мақолаларида оммани коммунистик руҳда тарбиялашда партиянинг энг асосий вазифалари белгилаб берилган, партия ташкилотлари идеологик фаолиятининг асосий йўналишлари кўрсатиб ўтилган, бу фаолиятни ташкил этишни, унинг формалари, методларини такомиллаштиришга доир очиқ ва равшан тавсиялар берилган. КПСС В. И. Лениннинг «Омманинг онгини ошириш ҳар қачонгидай бу гал ҳам ишларимизнинг негизи ва асосий мазмуни бўлиб қолаверади» (В. И. Ленин, тўла асарлар тўплами 13-том, 427-бет), деган йўл-йўриғини изчиллик билан амалга оширмоқда.

Китобда кўрсатиб ўтилганидек, ленинча ишлаш услуби фаолиятнинг ҳар бир соҳасида, айниқса коммунистик тарбия ишида, одамлар билан ишлаш соҳасида муваффақият қозонишнинг муҳим шартидир. «Жон куйдирмай ишлаш ва расмиятчилик кўринишларига бу соҳада айниқса тоқат қилиб бўлмайди. Ҳаммага маълум ҳақиқатларни бор бўйича, ўйлаб-нетмай такрорлайбериш ҳоллари, вайсақилик ҳоллари баъзи жойларда ҳали ҳам йўқотилган эмаски, бундай ҳолларни идеология фронтининг барча ходимлари тугатиши лозим бўлган пайт келди. Одамлар билан оддий ва тушунарли тилда гаплашишни, ҳар бир жумлага жонли фикр ва ҳис-туйғулар киритиб ёзишни қоида қилиб олиш пайти келди. Бу ҳам сифат ва самарадорлик масаласидир. Коммунизм қуришнинг янги кишини тарбиялашдек ғоят муҳим участкасидаги сифат ва самарадорлик масаласидир», — деб ёзади ўртоқ Л. И. Брежнев (2-том, 570-бет).

Идеология ишини самарадор қилиш проблемасига, бу ишга нисбатан қўйилаётган, ҳозирги халқаро вазиятдан ҳам, совет кишиларининг тўхтовсиз ўсиб бораётган маънавий талабларидан, уларнинг сиёсий ва умумий маълумот даражаси ўсиб бораётганлигидан ҳам келиб чиқаётган янги талабларни анализ қилишга катта эътибор берилади. Партия ташкилотларининг тажрибаси бу соҳада истиқболи энг порлоқ бўлган йўлни очиб берди. Бу — йўл — тарбиялаш ишини ташкил этишга комплекс ёндашиш йўлидир, ғоявий-сиёсий, меҳнат ва ахлоқий тарбия аҳоли турли группаларининг хусусиятларини ҳисобга олиб, биргаликда маҳкам боғлаб олиб боришни таъминлаш йўлидир.

Сиёсий маориф ғоявий-тарбиявий ишнинг ўзагидир. Марксизм-ленинизмни оммавий ўрганиш ҳозирги босқичда ижтимоий онгни ривожлантиришнинг энг муҳим хусусиятидир. Илмий коммунизм назариясини турли ёшдаги ва касбдаги ўн миллионлаб кишилар ўзлаштирмоқда. Ўқишнинг мазмуни тўғрисида, унинг назарий даражасини ошириш тўғрисида ғамхўрликни кучайтириш ҳозирги муҳим вазифадир.

Ижтимоий фанларнинг актуал проблемаларини ишлаб чиқишни кучайтиришнинг тарбиявий ишлар учун бўлган аҳамияти ҳам тўпламда муфассал очиб берилган. Бу проблемаларни ишлаб чиқиш натижасида партия ва давлат ҳам халқаро миқёсдаги, ҳам ички миқёсдаги, энг муҳим масалаларга доир шу жумладан идеология ишининг ҳам проблемаларига доир тадқиқотларга эга бўлиши лозим.

Ўртоқ Л. И. Брежнев адабиёт ва санъат, умуман маданият масалаларига кўп мурожаат қилади. Коммунизм марраларига яқинлаша борганимиз сари маънавий соҳанинг роли тўхтовсиз ошаверади. Шахснинг маънавий юксаклиги, сиёсий онглилиги, меҳнатсеварлиги, ватанпарварлик ва интернационалистик ҳис-туйғулари кўп жиҳатдан унинг маънавий дунёси билан белгиланади. Маданият арбоблари, ижодкор зиёлилар коммунизм қуришнинг ва янги кишини тарбиялашнинг умумхалқ, умумпартиявий ишига тобора салмоқдор ҳисса қўшмоқдалар, порлоқ идеалларимизни, чинакам инсонпарварлик ахлоқимизни актив равишда қарор топдирмоқдалар.

Оммавий ахборот ва пропаганда воситаларимиз ишига китобда принципиал аҳамият берилган. Уларнинг хўжалик қурилишининг боришига, ижтимоий онгнинг ривожланишига, жамиятнинг бутун ғоявий-маънавий ҳолатига, тарбия жараёнига кўп томонлама таъсири, уларнинг партия сиёсатини ва планларини тушунтириб беришдаги, партия қарорларини пропаганда қилишдаги, оммани сафарбар этишдаги, социалистик мусобақани авж олдиришдаги, танқид ва ўз-ўзини танқидни ривожлантиришдаги роли китобда жуда батафсил ёритилган. Омманинг сиёсий билимини оширишнинг ленинча санъатини ҳормай-толмай эгаллаш, оммани коммунизм улуғ ишининг актив курашчилари қилиб тарбиялаш, социалистик тузумимиз тўғрисидаги, коммунистик партия теварагида маҳкам жипслашган совет халқининг тарихий муваффақиятлари тўғрисидаги ҳақиқатни жаҳонга таратиш бизнинг шундай вазифаларимиздирки, оммавий ахборот ва пропаганда воситаларининг, барча идеология ходимларининг асосий диққат-эътибори мана шу вазифаларни ҳал этишга қаратилмоқда.

Идеология ишидаги, партиямизнинг сиёсатидаги, бутун назарий ва амалий фаолиятидаги революцион давомийлик, партиянинг ўз асосчиси ва йўлбошчиси васиятларига содиқлиги тўплам саҳифаларида акс эттирилган. «Ленин ишларимизнинг жонли иштирокчиси, забардаст ва доно устозимиз бўлиб қолмоқда», деб таъкидлайди ўртоқ Л. И. Брежнев. (1-том, 367-бет). Ленин ақл-заковатининг зўр ғайрати, Ленин оташин қалбининг уриши партия ишларида яшаб келмоқда. Ленин ғоялари, ленинча сиёсий чиниқиш, ленинча ғалаба қилиш фани барча совет кишилари учун, меҳнаткаш халқ бахт-саодати йўлида, тинчлик ва социализм йўлида жонбозлик қилаётган барча курашчилар учун куч, ишонч, ижодий активликнинг битмас-туганмас манбаидир.

Тўпламга киритилган «Кичик Ер» ва «Тикланиш» китоблари партия ва халқнинг ғоят бой тарихий тажрибасига ленинча муносабатда бўлиш намунасидир. Бу китоблар социалистик Ватанимизнинг улуғворлигини, коммунистик ғояларнинг қудратли кучини, партия жипслаштирган халқнинг фидокорлиги ва қаҳрамонлигидан далолат берувчи ҳайрон қоларлик намуналарини, халқ революцион руҳининг забардастлигини кўрсатиб турибди. Бу китоблар Ватанга муҳаббатни ўргатади, юксак инсоний фазилатларни, асримизнинг энг катта ишларида иштирокчи бўлиш ҳис-туйғуларини тарбиялайди. Урушнинг уқубатли кунларида ва урушдан кейинги йилларда кўрсатилган мислсиз меҳнат шижоатига бағишланган бу асарлар идеология ходимларини, барча коммунистларни, одамларни уюштириш ва тарбиялашнинг «Ҳаммадан юксак ғайрат, муайян мақсад сари зўр куч билан интилиш, ўз кучига чексиз ишонч вазиятини» (2-том, 516-бет) вужудга келтиришнинг бебаҳо тажрибаси билан қуроллантирувчи ниҳоят даражада замонавий китоблар бўлиб қолганлигининг «сири» ҳам мана шундадир. Бу асарлар партия тўплаган тажрибани ниҳоят даражада авайлаб асраётганлигини, шу тажрибадан бугун учун керакли ва келажак учун фойдали йўл-йўриқлар олиб турганлигини яна бир марта яққол кўрсатди.

Юксак коммунистик ғоявийлик, революцион мардлик, тарихий оптимизм, ғалабага тинмай ва астойдил интилиш — мана шулар — КПСС фаолиятининг характерли хусусиятидир. Бу хусусиятлар КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси, ҳозирги даврнинг атоқли сиёсий арбоби ўртоқ Л. И. Брежнев асарларининг янги тўпламида чуқур ва атрофлича очиб берилган. Ҳеч шубҳасиз, бу китоб партиянинг идеология ишини янада такомиллаштиришга, марксизм-ленинизм назариясини ва КПСС сиёсатини пропаганда қилишга, коммунистик идеалларни амалга ошириш учун меҳнаткашлар курашини янада юксалтиришга ёрдам беради.

(«Правда», 1978 йил 7 август).

КОНВЕЙЕР МАРОМИДА

Пичан ўришнинг ҳал қилувчи даври бошлани. СССР Марказий статистика бошқармасининг маълумотларига кўра, мамлакат колхоз ва совхозларида 32 ярим миллион тонна пичан, 56.5 миллион тонна сенаж ғамлаб қўйилган, қарийб 10 миллион тонна тайёр силос бостирилган, 3.5 миллион тоннадан зиёдроқ ўт талқони ишлаб чиқарилган.

Мамлакатнинг озуқа цехи бутун куч билан ишлаб турибди. КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль Пленумида ўртоқ Л. И. Брежнев қилган докладда таъкидлаб ўтилганидек, бизда бепоён ўтлоқлар бор, хашак ва ширали озуқа етиштириш учун катта имкониятлар мавжуд. Меҳнатни аниқ ташкил этиш, ўрим-йиғим-транспорт комплексларининг имкониятларидан иложи борича кўпроқ фойдаланиш ишнинг муваффақиятини ҳал этади.

СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги Бош бошқармасининг бошлиғи А. Ольяшевнинг хабар қилишича, кейинги ҳафта ичида табиий ва экилган ўтлар қарийб 6 миллион гектар майдонда ўриб олинган. Литва билан Туркманистон ўт ўришни тамомладилар. Эстония, Ўзбекистон, Белоруссия деҳқонлари ўт ўришни тугаллаш арафасида турибдилар. Қозоғистон, Ўзбекистон, Қирғизистон ва бошқа республикаларнинг хўжаликлари озуқа ғамлаб қўйишни ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан анча кўпайтирдилар.

Тамбов, Волгоград, Кемерово областларининг колхоз ва совхозлари пичан тайёрлашни анча яхшиладилар. Новосибирск областининг хўжаликлари икки миллионинчи гектар майдонда ўт ўришни бошлаб юбордилар. Бу ерда кўпгина районлар белгиланган планларга қўшимча равишда озуқа ғамлаб қўйдилар. Механизаторлар техникадан моҳирлик билан фойдаланиб, бир ярим йиллик пичан ғамлаб қўйишга интилмоқдалар. Иссиқлик генераторларидан ўтни қуритишда фойдаланилаётган илғор хўжаликларнинг тажрибаси кенг ёйишга арзийди.

Болтиқ бўйи республикаларининг механизаторлари ҳатто ёмғир ёғиб турганида ҳам сенаж бостиришни давом эттирмоқдалар. Деҳқонлар кўк ўтга консервантларни қўшмоқдаларки, бу озуқадаги тўйимли моддаларни сақлаб қолишга қодирдир. Литва, Украина колхозлари ва совхозлари сенаж етиштириш юзасидан мўлжалланган маррага ҳозироқ эришдилар. Ўрта Осиё республикалари мўлжалланган маррадан анча ўзиб кетишди.

Қозоғистон, Грузия, Озарбайжон ва Қирғизистонда экилган ҳамда табиий ўтлардан силос бостириш зарбдорларча олиб борилмоқда. Ўт талқони ва бошқа номи сунъий қочирилган аралашмалар тайёрланаётган озуқа балансида тобора кўпроқ ўрин олмоқда. Болтиқ бўйи ва Россиянинг марказий областларидаги хўжаликларда уларни ишлаб чиқариш бултургига нисбатан анча кўпайди. Вазифа қуритиш агрегатларининг узлуксиз ишлашини таъминлашдан, кўк ўтни вақтида ташиб олишдан, ем-хашак тайёрловчилар ўртасида социалистик мусобақани ташкил этишдан иборатдир.

Мамлакат саноат марказларининг вакиллари деҳқонларга яқиндан ёрдам бермоқдалар. Комплекс отрядлар составига шаҳарларнинг оталиқ ташкилотларидан келган кишилар ҳам киради. Латвия далалари ва ўтлоқларидагина қарийб 4 минг ишчи меҳнат қилмоқда.

Мамлакатда пичан ўрими аниқ маромда бормоқда. Механизаторлар ишни шу маромда давом эттиришлари, жамоат чорвасини ем-хашак билан етарли миқдорда таъминлаш учун қудратли техниканинг имкониятларидан иложи борича кўпроқ фойдаланишлари лозим.

(ТАСС).

ЧАЙКОВСКИЙ ИМТИҲОНИ

Театр

Одатда классик асар қўлга олинар экан, саҳна ижодкорларини икки муаммо ўйлантиради. Биринчидан, мазкур асар театр коллективининг ижодий имкониятларига мос тушадими, йўқми? Иккинчидан, мос тушган тақдирда опера ишқибозлари орасида деярли ёд бўлиб кетган машҳур асарни уларнинг талаблари даражасида, баланд авж пардаларда куйлашга театрдаги мавжуд актёрларнинг қурби етармикан? П. Чайковскийнинг «Пиковая дама» операси ана шундай мураккаб, чуқур драматизм билан суғорилган, айни вақтда актёрларнинг бор имкониятларини юзага чиқарадиган музикали асардир.

А. Навоий номидаги Ўзбек давлат академик Катта опера ва балет театрининг бу машҳур асарга иккинчи бор мурожаат қилиши бежиз эмас, албатта. Зотан, бу санъат маскани ана шундай нодир асарларга ҳамма вақт қўл уриб келган. Қолаверса, коллективнинг ижодий имкониятлари шуни тақозо қилади.

...Петербургнинг хушманзара боғларидан бири. Қариялар, ёшлар, болалар қуёш ёғдусидан баҳраманд бўлиб, сайр этмоқдалар. Ҳамманинг димоғи чоғ, фақат Герман изтиробда. Ўйин-кулгу, қўшиқ, ҳазил мутойиба — ҳеч нарса унга ёқмайди. Ўз ўйи билан банд. Герман ғойибдан бир гўзал қизга кўнгил қўйган. Қиз бой-бадавлат оиладан. Оддий, нурсизгина мундиридан бўлак ҳеч нарсаси бўлмаган Герман қандай қилиб бой қизга муҳаббат изҳор қилсин? Тақдирга тан берсинми, ёки...

Герман — Г. Ханеданян талқинида дардли, эҳтиросга бой. Пушкин таъбири билан айтганда, у «ғоят кучли эҳтирос ва оташин тасаввурга эга». Ижрочи персонажнинг ана шу фазилатларига алоҳида эътибор берган. Герман — Г. Ханеданян ўзи яшаётган муҳитни ёриб чиқиб кетишга интилади. Унинг орзуси — ўртаҳол кун кечиришдан қутулиш, пулдор бўлиш. Тунлари мижжа қоқмай карта ўйинини кузатади. Лекин ўйинга қўшилмайди. Сабаби: отасидан қолган озгина жамғармаси ютқазилса, у янада қийин аҳволга тушиб қолиши мумкин.

Германнинг Графиня билан учрашувида Лиза ёрдам беради. Лиза — А. Рябова ижросида ҳазин, эзилган, Графинянинг инжиқликларидан эсанкираган муштипар қиз. Актриса автор, композитор ижодий ниятини тўғри англаган. Унинг ижросидаги арияларда Лизага хос тўғрилик, соддалик, беғуборлик, ишонч ва муҳаббат бор. Германда юз берган лоқайдлик, пул топишга бутунлай берилиб кетиш, Графинянинг ўлими Лизанинг хаёлларини остин-устун қилиб юборади. У ортиқ чидолмай, ўзини дарёга ташлаб ҳалок бўлади. Ана шу сўнгги саҳнада юзакилик кўзга ташланмоқда. Биринчидан, ижрочи актрисанинг ўзини сувга ташлаб ғарқ қилиши учун психологик асос етарли эмас. У ўзини азим дарёга, ўлим қаърига эмас, балки кичкина сой ичига ташлагандек туюлади. Иккинчидан, актриса хатти-ҳаракатининг ишончли чиқиши учун зарур восита излаб топиши лозимдек кўринади. Чунки, ҳар қандай алданган ёки умидсизликка тушган киши ўзини ҳалок қилишга ҳадеганда жазм қилавермайди. Шундай экан, Лиза ва Герман ўртасидаги зиддиятни кучайтириш (асарда бунинг учун асос бор), улар қалбида юз бераётган туғённи бўртгириш ва Лизанинг ҳалокати учун керакли ҳиссий-эмоционал кечинмани кульминацион нуқтага олиб чиқиш керак эди. Ана шу муҳим моментнинг томошабин — тингловчи кўз ўнгида юз бермаслиги Лиза — А. Рябова ҳаракатига ишончсизлик туғдирган.

Герман тақдири ҳал бўладиган саҳна ҳам кишида бир оз шубҳа уйғотади. Кўпдан орзу қилинган, кечалари уйқу бермаган дақиқа юз беради: Герман картадан ютади. У шу билан қаноатланиб қолмасдан яна ва яна ўйнайди. Қўлимда Туз бор, деб мағрурланган Герман янглишиб, бор-йўғидан ажралади. Отасидан мерос қолган сўнгги чақаларни ҳам қиморга бой бергач, аламидан ўзига пичоқ уради. Худди шу ерда томошабинда шундай савол туғилади: ютқазгани учун ўзини ўлдириш, ширин жонидан воз кечиш шартмиди? Ахир, Герман жарақ-жарақ пулларнинг «мазаси»ни тотиб кўрмаган, унга ўрганмаган-ку? Ўша ютқазилган пулларсиз ҳам яшайвериши мумкин эди-ку?

Операда муваффақиятли ижро этилаётган партиялардан бири Графиня партиясидир. Актриса О. Кучликова ижросидаги Графиня қаттиққўл, иродали, чўрткесар, ўта инжиқ, қариб мункиллаб қолганига қарамай, ўзига зеб беришга ишқибоз баджаҳл аёл. Ижрочи қаҳрамонининг мураккаб характерини намойиш қилишда шошилмайди. Унинг кўз қараши, партнёрига муносабати, ҳатто қадам ташлаши, қариб, ҳолдан тойган гавдасини ғоз тутишга интилиши, Лиза ва хизматкорларига ўгитлари, Германга зимдан тик боқиши ниҳоятда табиий ва малакалидир.

Режиссёр Ф. Сафаров ижодий коллективнинг мавжуд имкониятларини рўй-рост намойиш қилишга интилган. Катта ижодий коллективни битта асар ғояси атрофига жипслаштира олган. Асарда речитативдан яхши фойдаланилган. Бизнингча, унга янада кенгроқ ўрин берилса фойдадан холи бўлмасди. Режиссёр асосий қаҳрамонларнинг саҳнадаги тақдирини ҳал қилиш ишига янада жиддий эътибор бериши лозим. Герман нима учун ўзини ҳалок қилди? Лиза нима сабабдан Елецкийга кўнгил қўймайди? Ана шу масалаларга эътибор кучайтирилса, мазкур операнинг ижтимоий-фалсафий ғояси баралла янграган бўлур эди.

Дирижёр А. Абдуқаюмов катта оркестрни маҳорат билан бошқаради. П. Чайковский музикасининг энг нозик моментларини тингловчига усталик билан етказишга интилади. Виолончель, най наволари қаҳрамонларнинг нозик ҳолатларини ифодалашда жуда қўл келган. Дирижёр солистлар ва хорни ҳам муваффақиятли бошқаради. Воқеалардаги мунтазамлик, кульминация, бир воқеадан иккинчисига ўтишда мантиқли кўприк ясашда тажрибали санъаткорнинг хизмати катта. Рассом И. Севастьянов эса давр руҳига мос жозибали либослар, лавҳалар яратган.

Баъзи камчиликлардан қатъи назар, «Пиковая дама» операси кишида илиқ таассурот қолдиради. Мунтазам кўрсатилаётган, демакки, унинг устида ижодий иш давом этаётган экан, опера томошабинларга севимли бўлиб қолади. Бунга шубҳа йўқ.

Э. УМАРОВ,
фалсафа фанлари кандидати.

ТАДБИРКОРЛИК ЕТИШМАГАЧ...

КОМСОМОЛ РАЙОНИДА ЧОРВАЧИЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШГА НИМАЛАР ТЎСҚИНЛИК ҚИЛМОҚДА?

КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қишлоқ меҳнаткашлари ҳаётида унутилмас воқеа бўлди. Барча колхоз ва совхозларда, чорвачилик фермаларида Пленум материаллари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг ёрқин, сермазмун доклади атрофлича пухта ўрганилмоқда, Пленум талаблари асосида конкрет тадбирлар ишлаб чиқилиб, амалга оширилмоқда.

Маълумки, бундан бир неча ой илгари қуваликлик чорвадорларнинг ватанпарварлик ташаббуси республикамиз бўйлаб кенг қанот ёзди. Бу ташаббус Сирдарё области хўжаликларида ҳам қизғин қўллаб-қувватланиб, чорва молларнинг сонини ошириш, маҳсулдорлигини кўпайтириш юзасидан тадбирлар белгиланди. Йилнинг ўтган 6 ойлик якунлари шуни кўрсатмоқдаки, областнинг асосий район ва хўжаликларида бу тадбирлар муваффақиятли амалга оширилмоқда. Чорва моллар туёғини кўпайтириш, маҳсулдорлигини ошириш, ҳар қачонгидан ҳам мўл-кўл ем-хашак жамғариш — бутун жамоатчилик ишига айланиб кетди. Лекин шунга қарамай баъзи район ва хўжаликларда илгариги вазият ҳамон ўзгармай қолаётир. Эскириб, яроқсиз бўлиб қолган иш методлари, ўзибўларчилик, сусткашлик кайфиятларига барҳам берилмаётир.

Комсомол райони — республикамизнинг кенжа районларидан бири. Қуваликлар ташаббусига қўшилган район чорвадорлари 1978 — 1980 йилларга мўлжалланган конкрет тадбирлар ишлаб чиқдилар. Беш йиллик охирига бориб районда гўшт етиштириш 417 тоннадан 585 тоннага, сут етиштириш 2921 тоннадан 4780 тоннага оширилади, қорамоллар, сигирлар, чўчқаларнинг сони деярли бир ярим баробар кўпайтирилади, ем-хашак тайёрлаш район бўйича 42945 тоннадан салкам 46000 тоннага етказилади ва ҳоказо.

Хўш, район хўжаликларида ана шу улкан режаларни амалга ошириш йўлида қандай ишлар қилинмоқда, умуман районда чорвачиликни ривожлантиришга қандай эътибор берилаётир?

Райондаги бешта хўжалик: «Москва», «Ленинград», «Мирзачўл», «1 Май» совхозлари ҳамда «Коммунизм» колхози ўзининг йирик чорвачилик фермаларига эга. «Москва» совхозини олайлик. Совхозда ўтган йили жами 901 бош қорамол бор эди. Ҳозирги вақтга келиб уларнинг сони 200 бошга камайган. Совхоз директори Юсуф Аҳмедов, бош зоотехник Нормурод Музаффаров ўртоқларнинг изоҳ беришларича, совхоз чорваси сут етиштиришга мослаштирилиши керак. Демак, сигирлар сони кўпайиши лозим. Лекин сигирларни кўпайтириш йўлида ҳам силжиш бўлаётгани йўқ. Ҳозир бу ерда пландаги 260 ўрнига 234 бош сигир боқилаётир. Уларнинг ҳам фақат 187 боши соғин сигир ҳисобланади.

Сут-товар фермасида кунига ҳар бир сигирдан ўрта ҳисобда 6 литр атрофида сут соғиб олинмоқда. Х. Илёсова, А. Саидова, Ж. Илёсова каби соғувчилар боқимидаги сигирларнинг маҳсулдорлиги бундан ҳам паст. Оқибатда хўжаликда сут етиштириш йилдан-йилга кўпайиш ўрнига камайиб кетаётир. 1977 йилнинг биринчи ярмида ҳар бир сигирдан ўрта ҳисобда 939 килограмдан сут соғиб олинган эди. 1978 йилнинг ўтган олти ойида эса бу кўрсаткич 866 килограммданга тўғри келди.

— Ўтган йилги қиш биз учун оғир келди, — дейди совхоз директори Юсуф Аҳмедов. — айниқса ем-хашакдан қийналиб қолдик. Шунинг таъсири ҳам билиняпти.

Ўринли эътироф. Ўтган йили чорва қишлови учун жамғарилган ем-хашак декабрь ойидаёқ тугаб битди. Сўнгра ферма вакиллари районма-район, турли колхоз ва совхозларнинг эшигини қоқиб, озуқадан ёрдам беришларини илтимос қилиб юришга мажбур бўлдилар. Бунинг учун хўжаликнинг 34 минг сўмдан зиёд маблағи кетди. Ўтган йилги ана шу аччиқ сабоқлардан хулоса чиқариб олиниши лозим эди. Афсуски, ҳозирча бундай бўлаётгани йўқ. Шу йилнинг 14 июлигача қадар бўлган маълумотга кўра совхозда пичан тайёрлаш ҳамда сенаж бостириш йиллик планлари 38 процентданга, сомон тайёрлаш 42 процентга, силос бостириш йиллик плани эса 7 процентга етказилган, холос. Областнинг кўпгина хўжаликларида бу йилги қулай имкониятлардан фойдаланиб 2—3 йилга етадиган ем-хашак жамғариб қўйиш учун қизғин иш олиб борилаётган бир шароитда «Москва» совхози чорвадорларининг бундай бепарволикларини қандай изоҳлаш мумкин?

Фақат сут етиштиришгина эмас, балки гўшт етиштириш, сигирлардан бузоқ олиш ва бошқа муҳим соҳаларда ҳам орқага қараб кетилаётир.

Райондаги «Коммунизм» колхозида ҳам сўнгги йилларда чорвачилик яхши ривож топаётир. Мана, қарийб ўн йилдирки, колхозга машҳур механизатор, Ленин мукофоти лауреати, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Жавод Кўчиев раҳбарлик қилмоқда. Бундан ўн йил муқаддам колхознинг атиги 68 бош қорамоли бор эди, холос. Ҳозир бўлса колхоз ўзининг 800 га яқин қорамоли, 525 та чўчқаси, қуёнчилик, паррандачилик фермаларига эга. Буларнинг бари хўжаликда чорвачиликни ривожлантириш учун астойдил жон куйдирилаётганидан далолат бериб турибди. Лекин сут етиштириш мазкур хўжаликда ҳам жиддий оқсамоқда. Ҳозир колхозда 228 бош соғин сигир бор. Ўтган йилнинг биринчи ярмида ҳар бош сигирдан 1559 килограммдан сут соғиб олинган эди. Бу йил эса ана шу кўрсаткич 1209 килограммданга тушиб қолди.

Райондаги «1 Май» совхозида ялпи сут етиштириш ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 769 центнерга камайиб кетди. Шу йилнинг ўтган олти ойида «Мирзачўл» совхозида ҳар бош сигирдан 1008 килограммдан, «Ленинград» совхозида эса бор йўғи 985 килограммдан сут соғиб олинди. Оқибат шу бўлдики, Комсомол районида сут етиштириш бўйича ярим йиллик план бажарилмади. Бунинг устига ўтган йилнинг шу давридагига қараганда ялпи сут етиштириш деярли 9 тоннага камайтириб юборилди. Умуман олганда комсомолликлар маҳсулдорлик бўйича область районлари орасида энг паст кўрсаткичга эга бўлдилар.

КПСС Марказий Комитетининг июль Пленумида сигирлардан ўртача сут соғиб олишни яқин йилларда камида 3000 килограммданга, сут етиштириш ривожланган районларда эса 4-5 минг килограммданга етказиш вазифаси қўйилди. Масалага ана шу ҳаққоний талаблар асосида ёндашадиган бўлсак Комсомол районида бу соҳада жиддий ўзгаришлар қилиниши лозимлиги яққол кўзга ташланади.

Ўрни келганда районда қорамоллар сонини ошириш, сигирларни кўпайтириш борасида ҳам жиддий камчиликлар борлигини таъкидлаб ўтиш керак. Масалан, районда турли баҳоналар билан қорамоллар сони ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан камайтириб юборилди. Натижада, бу соҳадаги ярим йиллик план ҳозирча 87.8 процентда турибди. Шунингдек, район хўжаликларининг сут-товар фермаларида ҳозирги кунда пландаги 1463 бош ўрнига 1335 бош сигир боқилмоқда ва ҳоказо.

Юқоридаги мисоллардан кўриниб турибдики, комсомол районида чорвачилик анчагина оғир аҳволда. Хўш, район раҳбарлари кўнгилсиз вазиятни қандай баҳолар эканлар? Ана шу саволга жавоб топиш мақсадида биз район партия комитетида бўлдик. Райкомнинг иккинчи секретари Михаил Тимофеевич Долгий — асли чорвадор. У узоқ йиллар обкомнинг қишлоқ хўжалик бўлимида ишлаб, чорвачилик масалалари билан бевосита шуғулланиб келган мутахассислардан. Ҳозир эса бевосита шу соҳанинг оталиғини олган раҳбар. Лекин чорвачиликда катта тажрибага эга бўлган ўртоқ Долгийнинг фикри бошқача:

— Бир ярим йил ичида биз район чорвасида революция қилишимиз керакми?! — таажжубланади у.

Тўғри, райoннинг ташкил этилганига бир ярим йилдан ошмоқда, холос. Лекин у — қуруқ жойда эмас, балки Гулистон ва Ильич районлари базасида ташкил этилганини унутмаслик лозим. Қолаверса, ишнинг кўзини билган тадбиркор кишилар учун бир ярим йиллик давр ҳам оз муддат эмас.

«Чорвачиликда янги юксалишга эришиш бутун партиямизнинг, ҳамма министрликлар ва идораларимизнинг, колхоз ва совхозлар раҳбарларининг, ҳамма қишлоқ меҳнаткашларининг бу тармоққа ғоят жиддий эътибор беришларини талаб қилади» дея таъкидлаган эди ўртоқ Л. И. Брежнев. Комсомол район партия комитети ва район ижроия комитети, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари Пленум қарорларидан тегишли хулоса чиқариб, ўзларининг чорвачилик соҳасидаги фаолиятларида жиддий бурилиш ясамоқлари зарур.

А. УМАРОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг Сирдарё область мухбири.

оламда нима гап

ССРНИНГ БМТ ҲУЗУРИДАГИ ВАКОЛАТХОНАСИ НОРОЗИЛИГИ

ССРнинг БМТ ҳузуридаги доимий ваколатхонаси БМТ ҳузуридаги АҚШ ваколатхонасига нота юбориб, бу нотада Америка маъмурларининг диққат-эътиборини совет элчихонасининг нормал ишлашига халақит бераётган душманлик ҳаракатларининг давом этаётганлигига яна бир бор қаратди.

Нотада бундай дейилади: 1 ва 2 август кунлари ваколатхона биноси олдида безори унсурларнинг иғвогарлик йиғинлари уюштирилди. Бу йиғинларнинг қатнашчилари қийқириб, совет дипломатлари ва уларнинг оила аъзолари шаънига таҳдид сўзларини айтдилар, совет кишиларини жисмоний жазолашга даъват этдилар. Бу воқеани кузатиб турган полициячилар ана шундай иғвогарлик ҳаракатларининг пайини қирқиш юзасидан бирон бир чора кўрмадилар, аслида уларга йўл қўйиб бердилар.

Ажнабий мансабдор шахслар ва АҚШнинг расмий меҳмонларини ҳимоя қилиш тўғрисидаги тегишли федерал қонунга мувофиқ ана шундай тусдаги душманлик ҳаракатлари жазоланиши лозимлигини эслатиб, СССРнинг БМТ ҳузуридаги доимий ваколатхонаси АҚШ маъмурларининг кўрсатиб ўтилган қонунни бузиш давом этаётганлиги учун жавобгарликдан ва улар ўз зиммаларига олган халқаро мажбуриятлардан бўйин товлашга интилаётганлигидан таажжубланаётганлигини изҳор этди.

Ана шундай ҳаракатларнинг характери, дейилади нотада, Америка гражданлари ўртасида Совет Иттифоқига ва совет кишиларига нисбатан душманчилик кайфиятларини кучайтиришга қаратилган кампания авж олдирилаётганлигидан далолат беради.

СССРнинг БМТ ҳузуридаги ваколатхонаси бу иғвогарликларни АҚШнинг муайян доиралари уюштираётган Советларга қарши ҳаракатларни кучайтиришдаги янги босқич, деб ҳисоблайди.

СССР ваколатхонаси Совет Иттифоқига душманлик ҳаракатлари муносабати билан қатъий норозилик билдириб, Америка маъмурлари бундан буён ана шундай ҳаракатларнинг юз беришига йўл қўймайдиган барча зарур ва амалий чораларни кўришларини яна бир бор қатъий талаб қилади.

(ТАСС).

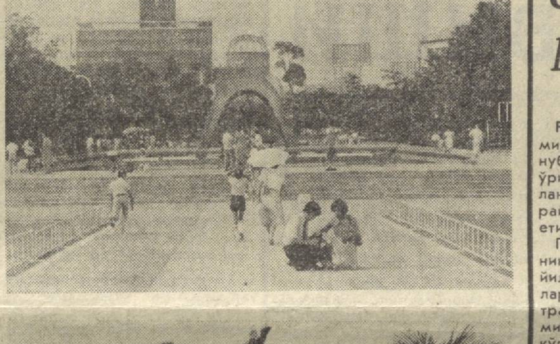

Бундан 33 йил муқаддам Япония шаҳарлари Хиросима ва Нагасаки устига Америка авиацияси ташлаган атом бомбалари бир неча лаҳза ичида юз минглаб кишилар ҳаётини сўндирди. Бу шаҳарларнинг аҳолиси ўша даҳшатли портлаш қурбонлари хотирасини ҳамиша хотирлайдилар. Хиросима ва Нагасаки шаҳарларида ёдгорлик комплекслари барпо этилди. Бутун жаҳон халқи нейтрон қуролига қарши кураш олиб бораётган шу кунларда бу ерга Япониянинг бошқа шаҳарларидан, дунёдаги кўпгина мамлакатлардан кўплаб туристлар тез-тез келиб туришибди. Юқоридаги суратда: Хиросимада ташкил этилган «Хэйва коэн» тинчлик парки. Парк атом бомбаси тушиб портлаган жойнинг айнан ўзида барпо этилган. Урушдан сўнг шаҳар қайта тикланди. Бугунги кунда Хиросима қарийб миллион аҳолиси бўлган йирик шаҳардир. Пастдаги суратда эса Нагасаки шаҳрида атом бомбаси қурбонлари — болаларга ўрнатилган ёдгорлик тасвирланган.

М. Соловьева ва **И. Вайнштейн** фотолари.
(ТАСС фотохроникаси).

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

● РЕСПУБЛИКА ДАЛАЛАРИДА

Республика ғаллазорлари 8 миллион гектарга етди. Жанубий ва ғарбий районларда ўрим-йиғим тез суръатлар билан давом этмоқда. Бошқа районларда эса ҳосил пишиб етилмоқда.

Польша қишлоқ хўжалигининг машина парки кейинги йилларда беқиёс ўсди. Далаларда ҳозирги вақтда 500 минг трактор, 19 минг комбайн, 36 минг ғарамловчи ва бошқа кўп машина-механизмлар ишлаб турибди.

Поляк дўстлар ўрим-йиғим ишларининг технологиясига катта эътибор бермоқдалар, Польша ва совет қишлоқ меҳнаткашлари ҳамкорлигининг самараларидан кенг фойдаланмоқдалар. Ольштин ва Кошалин воеводаларидаги давлат хўжаликларида мўл ҳосил етиштирувчи машҳур усталар А. В. Гиталов билан Н. Бочкаревнинг тажрибаси кенг қўлланилмоқда.

● ШАКАРҚАМИШ ЙИҒУВЧИ КОМБАЙНЛАР

Кубада Олгин вилоятининг маъмурий маркази — Олгин шаҳри атрофида Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги номли шакарқамиш ўриш комбайнлари заводининг катта цехлари жойлашган. Куба машинасозлигининг мана шу катта корхонаси тобора муҳим аҳамият касб этмоқда. Бу йил шакарқамиш ҳосилининг қарийб 40 проценти ана шу комбайнлар ёрдамида ўриб-йиғиб олинди.

Завод ходимлари катта байрам — миллий қўзғолон куни арафасида 125 та комбайн чиқардилар. Йил охиригача бош конвейердан 300 та шундай машиналар чиқарилади.

● МЕҲНАТКАШЛАР УЧУН УЙ-ЖОЙ БИНОЛАРИ

Денгиз орқасидаги мамлакатлар ваколатхоналари ва маҳаллий бойларнинг кўп қаватли мухташам бинолари билан бир қаторда ифлос бараклар илгариги Сайгоннинг аянчли манзараси эди. Халқ ҳокимияти давом этаётган кейинги уч йил мобайнида шаҳар қиёфаси ўзгарди. Шаҳардаги энг яхши бинолар болалар боғчалари, касалхоналар, ишчилар ва ёшлар клублари ихтиёрига берилди. Янги уй-жой кварталлари қад кўтармоқда.

Шаҳарда уй-жой қурилиши ҳам тез суръатлар билан олиб борилмоқда. Кейинги вақтларда ўн мингдан зиёд оила замонавий шинам уй-жой биноларида янги квартираларнинг калитини олдилар.

(ТАСС).

ЖУРНАЛИСТЛАР ЗАБАСТОВКАСИ

Карочида журналистларнинг очлик забастовкаси давом этмоқда. Забастовка газета ходимлари Умумпокистон конфедерациясининг даъватига мувофиқ, 18 июль куни бошланган эди. Полиция забастовканинг яна етти қатнашчисини қамоққа олди. Шундай қилиб қамоққа олинганлар сони 55 кишига етди. Иш ташловчилар ишдан бўшатилган газета ходимларининг ўз ишларига тикланишини, иш ҳақининг оширилишини талаб қилмоқдалар. Матбуотнинг ёзишича, ишчилар, деҳқонлар ва студентлар ташкилотлари журналистларнинг талабларини қўллаб-қувватламоқдалар.

ЯДРО ҚУРОЛИНИ ТАҚИҚЛАШГА ЭРИШАЙЛИК

Совет тинчлик тарафдорлари барча қитъалардаги тинчликсевар жамоатчилик билан бирга қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва оммавий қирғин қуролларини тақиқлаш учун, ялпи ва тўла қуролсизланиш учун курашни давом эттиришга ва кучайтиришга якдиллик билан ва қатъий қарор берганликларини намойиш қилмоқдалар, дейилади Тинчликни ҳимоя қилиш совет комитетининг баёнотида Жаҳон Тинчлик Кенгашининг 6 августда АҚШ ҳарбий ҳаво кучлари Хиросима ва Нагасакига атом бомбалари ташлаганликларининг 33 йиллигини ядро қуролини тақиқлаш учун кураш халқаро куни сифатида нишонлаш тўғрисидаги даъватига жавобан бу баёнот эълон қилинди.

Маълумки, Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар халқаро муносабатларда куч ишлатмаслик ва қуролланиш пойгасини жиловлашга ҳамда қуролсизланишга қаратилган принципларни барқарор қилиш йўлида янги ижобий ва реал ташаббусларнинг батафсил ва ҳар томонлама комплексини илгари сурдилар. Вашингтонда НАТО кенгаши сессиясининг қурол-яроғларни, шу жумладан ядро қуролини сон ва сифат жиҳатидан кўпайтиришнинг узоқ муддатли программасини қабул қилиш тўғрисидаги қарори айниқса катта ташвиш туғдирмоқда дейилади баёнотда. АҚШ милитаристик доираларининг янги оммавий қирғин қуроли — нейтрон бомба ишлаб чиқаришга киришиш ниятида эканликлари жаҳон жамоатчилигини айниқса ташвишга солмоқда ва ғазаблантирмоқда.

Совет Иттифоқи жамоатчилиги атом ажали билан хатарли ўйнашишга хотима беришни талаб қилади! Ажал уруғини сочувчи қурол — даҳшатга солиш ва агрессия қуролига бизнинг планетамизда ўрин бўлмаслиги керак!

(ТАСС).

АФҒОН ХАЛҚИНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

Афғон халқи апрель революцияси ғалаба қозонгандан кейинги давр мобайнида Халқ демократик партияси раҳбарлигида анча муваффақиятларга эришди. Афғонистон тарихида биринчи марта халқ ҳукумати барпо этилди ва сиёсий ҳокимият меҳнаткашлар қўлига ўтди, деди АХДП Марказий Комитетининг Бош секретари, Афғонистон Демократик Республикаси Революцион Кенгашининг Раиси ва Бош министри Н. М. Тараки республика халқ қуролли кучлари офицерлари ҳузурида Халқ уйида сўзлаган нутқида.

У мамлакатда ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш жараёнида партиянинг раҳбарлик ролини кучайтириш зарур эканлигини уқтириб ўтди. Партия аъзолари партия интизомига қаттиқ риоя қилишлари ва кенг халқ оммаси ўртасида ишчилар ҳамда деҳқонлар идеологиясини тарғиботчилари бўлишлари лозим.

Бош министр айтдики, ҳукумат ва халқ қуролли кучлари Афғонистонда аҳволни тўла назорат қилиб турибдилар. У ҳам ташқи, ҳам ички реакциянинг иғвогарлик уйдирмалари ва ҳаракатларига қатъий зарба бериш кераклигини таъкидлаб ўтди. Бу реакция апрель революциясини обрўсизлантиришга ва республикада ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларнинг амалга оширилишини бузишга уринмоқда.

Бизнинг ташқи сиёсатимиз, деди Н. М. Тараки, бошқа давлатларнинг ички ишларига аралашмаслик, барча халқларнинг миллий мустақиллиги ва суверенитетини ҳурмат қилиш принципларига асослангандир. Биз ўз қўшниларимиз билан, жаҳондаги барча мамлакатлар билан тинч-тотув яшашни истаймиз (ТАСС).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ЙЎЛ АЗОБИ»

«Йўл азобини йўловчилар биларкан. «Ўсмат-Булунғур», «Ўсмат-Бўрон», «Жиззах-Гулбулоқ» ва «Муғол-Рассвет» маршрутлари бўйича қатнайдиган автобусларга чиққан йўловчиларнинг асаблари ишдан чиқади», — дейилади юқоридаги сарлавҳа остида газетанинг шу йил 25 май сонида босилган танқидий мақолада.

Ушбу ташвишли сигналга қуйидаги мазмунда жавоблар олинди.

ЖИЗЗАХ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ: мақола Жиззах область автомобиль ва тош йўллар қурилиши бошқармасида унинг бўлимлари раҳбарлари иштирокида кенг муҳокама қилинди ва тегишли тадбирлар ишлаб чиқилди. «Ўсмат-Булунғур» ва «Жиззах-Гулбулоқ» автомобиль йўли Бахмал район йўл қурилиш-ремонт бошқармаси томонидан капитал ремонт қилинмоқда. Бунинг учун маълум миқдорда маблағ ажратилди. Йўл қурилиши шу йилнинг биринчи октябригача тугалланиши мўлжалланмоқда. «Ўсмат-Муғол-Бахмал» йўлининг бир қисми ҳисобланган узунлиги ўн километрли «Муғол-Рассвет» автомобиль йўли ремонти учун ҳам маблағ ажратилди. Бу иш шу йилнинг учинчи кварталида тугалланади.

БАХМАЛ РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ: мақолада қайд этилган камчилик ва нуқсонларни бартараф этиш вазифаси район йўл қурилиш-ремонт бошқармаси маъмуриятии зиммасига юклатилди. Айни кунларда эллик километрли «Ўсмат-Булунғур» йўли ремонт қилинмоқда. «Муғол-Рассвет» йўли ҳам ремонтдан чиқарил-япти.

Ишни сифатсиз бажарганлиги учун район йўл қурилиш-ремонт бошқармаси маъмурияти қаттиқ огоҳлантирилди ва бундан буён камчиликларга йўл қўймаслик чоралари белгиланди.

Ж. ХАРРИС: КУРАШНИ ДАВОМ ЭТТИРАМАН!

АҚШда гражданлик ҳуқуқлари учун мардларча курашиб келган, Алабамадаги ирқчилар суди томонидан электр курсида қатл этилишга ҳукм қилинган Жон Харрис совет ёшларига очиқ хат билан мурожаат қилди.

«Дўстлар, мен ҳаммамиз учун ғоят катта аҳамиятга эга бўлган бир иш билан сизларга мурожаат қилаётирман. У ҳам бўлса АҚШда инсон ҳуқуқлари ва бу ҳуқуқларни қўпол равишда поймол қилаётганлар билан курашиш масаласидир, дейилади шу хатда. Кўпларингиз билсаларингиз керак, мен ирқчиларни ошкора фош этганлигим учунгина улар томонидан олиб борилаётган сиёсий таъқиботлар қурбони бўлдим».

Қўшма Штатларда инсон ҳуқуқлари ҳақида кўп гапиришни яхши кўришади, бу масала катта сиёсат ишига айлантириб юборилди. Бироқ, Америка гражданларига асосий инсоний ҳуқуқларни таъминлаш йўлида бирор қадам қўйилаётганлигини кўрсатувчи ҳеч қандай белги йўқ, деб ёзади Ж. Харрис. Аксинча, сиёсатбозлар ва ирқчилар мамлакатимизда инсон ҳуқуқлари жуда қўпол бузилаётганлигини кўрсатувчи фактларни яширмоқ учун ҳамма чораларни кўрмоқдалар, бошқача фикрдаги кишилардан ўч олишдан ҳам қайтмаётирлар.

Менга нисбатан қилинаётган ҳаракатлар, дейди бу негр йигити, бундай ўзбошимчалик намуналаридан биридир. Мени қилмаган «жиноятларим» учун ўлим жазосига ҳукм қилдилар. Мен ҳукумат маъмурларига «халақит беришдан» бошқа ҳеч нарса қилганим йўқ. Ҳатто Алабаманинг бош прокурори ҳам менинг қатл этилишимга сабаб бўлаётган «жиноятни» қилмаганлигимни эътироф қилишга мажбур бўлди.

Ж. Харриснинг фикрича, бошқа мазлум ва таъқиб қилинаётган кишиларнинг ҳуқуқлари ва ўз ҳуқуқи учун курашни дўқ ва таъқибларга қарамай давом эттираётганлиги, бегуноҳ кишиларни қоралайдиган ёлғон гувоҳлик беришдан бош тортганлиги сабаблигина уни таъқиб қилмоқдалар. «Шунинг учун ҳам ҳозир мен ўлимга ҳукм қилинганлар камерасида ўтирибман», деб ёзади ёш негр ишчиси.

Лекин ирқчиларнинг мени ўлдирмоқчи бўлиб қилаётган дўқларидан қўрқмайман ва инсон ҳуқуқлари учун курашни давом эттириш ниятидан қайтмайман, деб таъкидлайди Ж. Харрис. Совет кишиларининг беғаразлик билан мени қўллаб-қувватлаётганлиги узоқ давом этган бу қатъий курашга жуда катта ёрдам бермоқда. Ж. Харрис Совет Иттифоқи ёшларига мурожаат қилиб, уларни Қўшма Штатлардаги сиёсий маҳбуслар билан бирдамлик кампаниясини давом эттиришга чақирди.

(ТАСС).

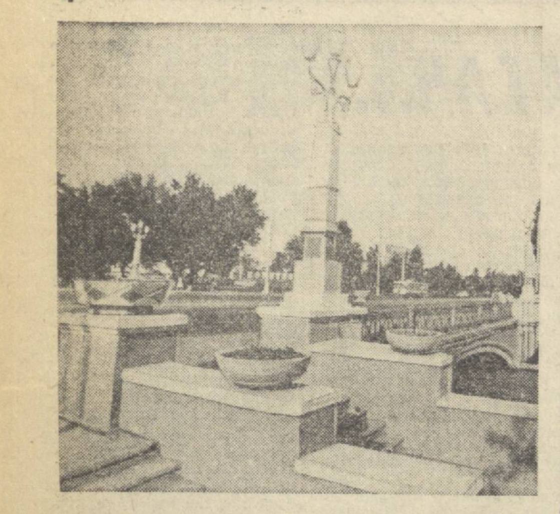

БУГУНГИ ТОШКЕНТ. Азим шаҳарнинг кумуш камари бўлиб турган Анҳор каналига солинган кўприклар республика пойтахтининг кўркига кўрк қўшмоқда. Суратда: Анҳор каналига қурилган биринчи кўприкнинг кўриниши.

Р. Шамсиддинов фотоси. (ЎзТАГ).

Телефон устма-уст жиринглади. «Пахтакор» совхозига Тошкентдан, оталиқ ташкилотидан келган ҳашарчиларнинг бири қаттиқ иситмалаб қолибди. Бу ташвишли хабарни эшитиши ҳамон участка врачи Карим Сувонқулов зудлик билан йўлга тушди. Тошкент депоси машинисти 23 ёшли Валерий Қиргизовнинг ҳарорати 40 даражадан ҳам ошиб кетибди. Бемор шифохонага келтирилиб, обдон текширилди. Ўпкаси шамоллаган экан. Валерий ун кун ичида даволаниб, ўз постига қайтарилди...

Районимизда пахтакорларга ҳамда дам олиш кунларида далага чиқадиган ҳашарчиларга тиббий ёрдам кўрсатишни яхшилаш мақсадида етти кишидан иборат медицина штаби тузилган. Штаб район қўшилишига доир... районидаги аҳолига қандай медицина хизмати кўрсатилаётганлигини назорат қилиб боради. Штаб

Пахтакорлар хизматида

КАМАРБАСТАМИЗ

қошида тез ёрдам машинаси билан таъминланган консультация бригадаси ҳам мавжуд. Бу бригада хўжаликларга биркитилган участка врачлари билан мустаҳкам алоқада ишлайтир. Кичанов номли совхозда Мамадали Эргашев, А. Икромов номли совхозда Содиқ Раҳмонов, «Самарқанд» совхозида Урол Бобоев, 6- ва 10-мактабларда Оллаберган Шукуруллаевлар намунали хизмат қилишмоқда.

Ташкил топганига эндигина ўн йил бўлган районимизда чўлқуварлари медицина хизмати кўрсатиш йилдан йилга яхшиланмоқда. Ўн йил муқаддам икки амбулатория,

6 фельдшерлик-акушерлик пунктидангина иборат бўлган районда ҳозир кунига 500 бемор қабул қилинадиган поликлиника, 250 ўринли шифохона, санитария-эпидемиология станцияси, 115 ўринли диспансер, 3 та қишлоқ амбулаторияси, 3 та соғломлаштириш пункти, 28-совхоз шифохонаси, 20 медицина, 3 фельдшерлик-акушерлик пункти ва бошқа медицина муассасалари барпо этилган. Кейинги йилларда ҳар бир совхоз марказида ва бригадаларда дала медицина хизмати кўрсатилаётир. Барча медицина ёрдами тармоқлари аҳолига хизмат кўрсатиш наъмунали даражада ташкил этилмоқда.

Чўлқуварлар уйида ҳам,

далада ҳам медицина хизматини ҳис қилиб турадилар. Ҳар бир хонадонда, мактабларда, ташкилот ва муассасаларда санитария дафтарлари ташкил қилинган. Медицина ходимлари томонидан тез-тез ўтказиб туриладиган текширишлар натижалари шу дафтарларга қайд этиб борилади. Бунда ҳовлилардаги ва шахсий хўжаликлардаги санитария ҳолати, одамларнинг ўз соғлиги юзасидан қилаётган шикоятлари қайд этиб борилади. Шунга кўра, зарур медицина ёрдамлари уюштирилади. Бундай кўрикка посёлка-қишлоқ Советлари қошидаги медицина комиссияси аъзолари, ташкилот ва жамоатчилик вакиллари ҳам жалб этилади.

Яқин орада беморлар табиий балчиқ билан даволанадиган физиотерапия бўлими ҳам ишга туширилади. 60 ўринли янги корпус ҳам қурилмоқда. Кичанов номли совхозда очиладиган ихтисослаштирилган шифохонада кўз касалликлари ва болалар терапияси бўлимлари бўлади. Бундан ташқари фельдшерлик-акушерлик пунктлари амбулаторияга айлантириладиган, лаборатория ва рентген кабинетлари бунёд этилади.

Кўриқ районимиз ҳаётида муҳим тоғ... тиббиёт ходимлари ...ва бошқа медицина ходимларининг ... кўриқни ...ширга... шифокор ... бизнинг ишимиз ...

С. АЗИМОВ,
Жиззах области, Пахтакор район марказий шифохонасининг бош врачи.

Реклама ва эълонлар

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА (Муқимий номли Ўзбек Давлат мусиқали театри биносида) — 8/VIII да Парвона, 9/VIII да Келинлар кўзғолони.

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

САНЪАТ САРОЙИ — Эй, бахтли инсон! (10.00, 13.15, 16, 18.45).

Пятницкий кўчасидаги ёзги кинотеатрда — «МОСКВА» (12, 14, 16, 17.30, 19.00), «НУКУС» (11, 13, 15, 17, 19, 20.45), «ЧАЙКА» (11.30, 13, 14, 16, 18, 20, 21.30).

Жандарм уйланади — ТОШКЕНТ СОВЕТИННИНГ 50 ЙИЛЛИГИ номли (12, 14, 16, 18, 20, 21.30), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (10, 12, 14, 16, 18, 20.00).

ЁЗГИ БИНОДА

(Соат 20.45, 22.30 да бошланади) Пятницкий кўчасидаги ковонхона — «ФЕСТИВАЛЬ».

Телевидение

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.35 — Гимнастика. 9.55 — Мультфильм. 10.15 — «Белгиланмаган учрашув» (бадиий фильм). 11.45 — Хужжатли фильмлар. 15.50 — «Сиз ёзган эдингиз» («Пайғамбар» фильми). 16.30 — Ёзги меҳнат чорағи. 17.25 — «Найза таққан бола» (телевизион спектакль, 1-қисм). 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Болалар учун. 19.00 — «Телетеатр меҳмонлари қабул қилади». 19.45 — «Кишлоқ меҳнаткашлари». 20.45 — «Диалог» (бадиий фильм, 1-серия). 21.30 — «Вақт». 22.00 — «Кинотомошабин» — ҳамроҳи. 23.10 — Концерт. 23.50 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.00 — «Сохта танга» (телеспектакль). 13.05 — Янги концерт. 14.05 — «Катта йўл» (бадиий фильм). 15.30 — Концерт. 16.05 — Мультфильм. 18.15 — Маҳаллий ёзувчилар. 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Ижодкорлар меҳмони». 19.15 — «Ахборот». 19.30 — Концерт. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Музика ихлосмандлари учун». 21.15 — «Весна» (бадиий фильм). 22.00 — «Август — ҳосил тўплаш ва унга тайёргарлик ойи». 22.15 — «Ватан» (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.00 — «Ҳаётга қайтиш» (бадиий фильм, 2-серия). 20.20 Фильм-концерт. 20.55 — Янгиликлар. 21.15 — Хужжатли фильм.

Радио

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 Хабиблий газаллари билан айтиладиган қўшиқлар. 9.30 — Мақомлардан парчалар. 11.15 — «Тушки танаффусда». 11.55 — О. Қосимов қўшиқлари. 13.30 — «Ўзбекистон ёшлари». 13.30 — Концерт. 14.00 — «Пахта йилим тер-терининг тайёргарлиги». 16.40 — Болалар учун. 17.30 — Ахборот. 18.00 — Москва. «Халқаро ҳаётнинг энг муҳим масалалари». 18.50 — «Ешлик». 19.40 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 19.50 — Вальслар. 20.25 — Қорақалпоқ радиоси. 21.00 — Кишлоқ меҳнаткашлари учун. 22.25 — Ўзбекистон композиторлари асарларидан концерт. 22.55 — Янгиликлар. 23.20 — Лирик концерт.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

ТЕЗ КУНДА

ЯНГИ МАВСУМ ОЧИЛАДИ

СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги Тошкент врачлар малакасини ошириш институти коллективи ва бирлашган касаба союз ташкилоти институт ходимлари, медицина фанлари доктори, профессор Д. Х. Маҳмудованинг акаси Т. Х. Хўжабоброевнинг вафоти муносабати билан Д. Х. Маҳмудовага чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Муҳаррам МАҲМУДОВАнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

ТОШКЕНТ ТЕАТРИ НОВОСИБИРСК САҲНАСИДА

Новосибирскда Тошкентдаги М. Горький номли Давлат рус академик драма театрининг гастроллари бошланди. Тошкентлик саҳна усталари икки ой мобайнида новосибирскликларни ўз ижодлари билан таништирадилар. Мақсадларига эришувнинг далили ўлароқ, биринчи учрашув бўлиб ўтди. ...

Бу иккита гастролларнинг очилишига кунида шаҳар ишчилари, хизматчилари, ўқувчи-ёшлар ва ижодкор зиёлиларнинг намояндалари иштирок этди. Новосибирск мусиқали комедия театрига келдилар. Улар спектакль бошланишидан олдин артистларни — қардош республика вакиллари самимий табрикладилар. Жамоатчилик вакиллари сибирликлар номидан меҳмонларга театр рамзи бўлган ...

Тошкент билан Новосибирск ўртасида турли ижтимоий, илмий ва маданий алоқалар азалдан мавжуд. Бу алоқалар йилдан-йилга мустаҳкамланиб, ривожланиб бормоқда.

Меҳмонлар саҳнани кутиб олганликлари учун новосибирскликларга ташаккур билдирдилар. Сўнгра Н. Боғуцкийнинг «Ювош қарғалар» пьесаси асосида яратилган спектаклни кўрсатдилар. Тошкент театрининг мазкур гастроль сафари ... . Гастроль репертуарида замон ... театр театр ... бўлган спектакллар бор. ...

Новосибирсклик томошабинлар тошкентликларнинг бир қатор ... жадал учрашувлар бўлади.

(ЎзТАГ мухбири).

ЎЗБЕКИСТОН ТЕАТРЛАРИ — ФЕСТИВАЛЬ ЛАУРЕАТЛАРИ

СССРда ўтказилган Болгария Халқ Республикаси драма санъати иккинчи фестивали якунланди. Мамлакат театр коллективларидан ва икки ... орасида Андижондаги «Логос-Жўрғоқ» театри А. Мачуровнинг «Қувноқ хўрозча» ҳамда М. Маркевский ... «Шоҳ ва гетманлари» спектаклари учун, П. Охунбобоев номли Ўзбекистон Давлат ёш томошабинлар театри П. Панчевнинг «Тўрт эгизак ҳақида эртак» спектакли учун ҳамда Огаҳий номли Хоразм мусиқали драма ва комедия театри Н. Йорданнинг «Махдум мухаббат» спектакли учун фестиваль мукофотлари ва дипломлари билан тақдирландилар.

Ўзбекистон ёш томошабинлар театрида актёр Л. Саъдуллаев «Тўрт эгизак ҳақида эртак» спектаклидаги бош роли ижроси учун, режиссёр А. С. Чернов шу спектаклни безагани учун фестивалнинг дипломлари билан мукофотландилар.

(ЎзТАГ).

Ҳозирги раҳбар ўзида партиявийликнинг ишнинг кўзини яхши билиш билан, интизомли ташаббус ва ишга ижодий ёндашиш билан ўзгача муносабати ... бўлиши лозим. Шу билан бирга раҳбар ҳар бир соҳа социал-сиёсий, тарбиявий вазифаларни ҳам ... яхши билиши, кишиларга, уларнинг меҳнатига ва иштирокига ... қила билиши ... турмушда ўрнак бўлиши лозим». КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС XXV съездида қилган докладидаги ушбу пурҳикмат сўзлар «Ўзбекфильм» киностудиясининг янги маҳсулоти — «Одамлар ташвиши» фильмига асосий лейтмотив бўлиб хизмат қилади. Фильм режиссёри ва сценарийни кинорежиссёр Ўлмас Аъзамов ва ... ҳайтиб, ... ҳамда ... Бу фильм хизмат этган ... жамиятимизда тутган ўрни, раҳбарнинг ле-

чинакам коммунист образини гавдалантира олган.

Картинада томошабин халқимизни барча соҳадаги зодларидан бири кекса деҳқон Ёқуб ота (артист Х. Нармонов) тақдири билан боғлиқ. Ота уруш йиллари ўз ... масига танк совға олади. Бу танкда унинг беш фарзанди ... фашистларга қарши курашади. Ҳаммаси ... ҳалок бўлишган. Ота жигарғўшалари хотираси учун бешта терак ўтказиб, уларни парвариш қилади. Аммо қишлоққа йўл қурилиши бошланади. Бу тераклар кўпориб ташланиши хавфи туғилади. Тўғри, бу йўлни бирор томондан ҳам ўтказиш мумкин. Аммо у сал ... бўлади. Раислик ... ҳам ... Ёқуб ота ... ва ... тераклар ... Бу ... бўлади.

«ЎЗБЕКФИЛЬМ»НИНГ ЯНГИ МАҲСУЛОТИ

ОДАМЛАР ТАШВИШИ

нинча иш услуби хусусида баҳс юритади.

Сценарий муаллифлари Николай Рожков ва Ўлмас Умарбековлар фильмда партия комитетлари ва ... хўжалик раҳбарлари ... уларнинг ... меҳнатлари ва ... экран ... қилишни ... мақсад қилиб қўйишган. Асар марказида район партия комитетининг биринчи секретари Азиз Кудратов (артист Тешa Мўминов) ва иккинчи секретари Собир Усмонов (Ўзбекистон ССР халқ артисти Ҳамза Умаров) образлари туради.

Яқиндагина биринчи секретарь қилиб сайланган Кудратов районни ва ... билан партия комитети ... районга ... ...лар кўп сезади. Чунки, бу ерда ... иши ... ... биринчи секретарь Усмоновнинг кишилар билан ... бир ... ... бўлиши, ... кишиларнинг ... ...

раб келади. Аммо иккинчи секретарь Усмонов унга қулоқ солмайди. Натижада ... жоиз бўлади. Тракторчи тераклари кўпормоқчи бўлганини, ... Ёқуб ота уни ... ҳаракат қилади ва ... тераклар ... билан ...

Асарда СССР халқ артисти Наби Раҳимов (Назаров), Раззоқ Ҳамроев (Нурматов), ёш актёрлар Гулчеҳра Жамилова (Мақсуда), Отабек Ғаниев (Шуҳрат) ... образлари ...

Фильмда айрим камчиликлар ҳам ... кўзга ташланади. Хусусан, ... Ш. Кобулов бир пайтлар ... Одамлар ташвиши фильми ...

А. ХАЛИЛОВ.

МАКТАБДА РЕМОНТ

Пайариқ район Охунбобоев номли совхоз марказидаги В. И. Ленин номли ўрта мактабни янги ўқув йилига тайёргарлик ишларини уюшқоқлик билан бошлаб

юбордилар. Ҳозирда мактабдаги 25 та синф хонаси, зали ва бошқа хоналар таъмирдан чиқди. Шунингдек, А. Навоий номли мактабда ҳам ремонт ишлари ниҳоясига етай деб қолди.

Н. ҲАМИДОВ.

СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ

АСАБНИ ЖИЛОВЛАШ ДАРКОР

ШАХМАТ

Тош талабгорларнинг бундан олдинги турнир мусобақаларида саралаш босқичларини тўла адо этган В. Корчной билан А. Карпов финал матчида ... Р. Фишернинг рад билдириши ... ...

... ... Корчной 43 ёшда, Карпов эса эндигина 23 баҳорни кўрган ёш йигит эди. ...

Матч бошланмасдан олдин ... Карпов Францияда Роберт Фишерга ... ...

тинчи ютиб олса, ўша ғолиб саналарди. Ҳозирги матчдан ... Матч давомида бирор томон бирорта очко устунликка эришиша олмаса, ... 5:4, 4:3, 3:2, 2:1, 1:0 ҳисоби рўй берса, ...

Ҳозирги матчда асло бундай эмас. ...

Корчной дебютлар назариясидан бошқаларга қараганда кўпроқ хабардорман, деган Карпов билан учрашувда ... ...

Хозир Филиппинда ўтаётган матчнинг ҳам шунча учрашуви ... ...

бегининг немис гроссмейстери 3. Тарраш номи билан юритилувчи вариантни қўлладилар. ...

... ...

М. МУҲИДДИНОВ,
«Совет Ўзбекистони» шахмат шарҳловчиси.

ШАШКА ЮЛДУЗЛАРИ-78

Беш турдан кейин

Республикамиз пойтахтида шашкачи қизлар ўртасида ўтказилаётган халқаро турнир тобора қизиқарли тус олмоқда. Бўлиб ўтган учинчи, тўртинчи ва бешинчи тур ўйинлари ... ...

Мамлакат чемпиони Л. Григорьева ҳам яхши ўйинлар кўрсатяпти. ...

Мусобақада республикамиз спорт шарафини ҳимоя қилаётган Озода Аҳмедова ҳам ўз маҳоратини кўрсатмоқда. ...

шилаб олди. У таллинлик И. Кроонден ...

... Григорьева 3,5, Аҳмедова, Баттe, Кроон ва Михайловскаялар 3 тадан очко тўплашган.

Б. КУЗНЕЦОВ,
мусобақа бош судьяси ўринбосари.

ФУТБОЛ:

ПЕШҚАДАМЛАР СУСТ КЕТДИ

Учинчи эшелон — иккинчи лига коллективлари мамлакат чемпионатининг ... ...

«Автомобилист»	16	4	6	6	45-24	36
«Янгиер»	15	6	8	1	41-21	32
«Бўстон»	15	5	7	3	40-27	33
«Шаҳрихончи»	15	5	7	3	27-18	30
«Хоразм»	15	5	8	2	40-28	31
«Нефтяник»	14	5	8	1	29-20	31
«Хива»	13	4	9	3	30-18	30
«Химик»	12	4	9	44-32	28	
«Пахтачи»	11	7	8	33-23	28	
«Строитель»	11	6	9	33-27	28	
«Сохил»	9	8	9	27-21	26	
«Металлург» М	10	5	11	31-38	25	
«Трактор»	9	3	14	34-34	21	
«Металлург»	9	3	14	24-33	21	
«Амударё»	8	5	13	28-29	21	
«Текстильщик»	7	4	14	17-30	18	
«Бинокор»	7	4	15	23-37	18	
«Орбита»	6	4	15	15-33	16	
«Актюбинец»	7	4	15	22-37	17	
«Старт»	4	5	16	17-48	13	
«Каршистрой»	4	4	18	17-48	12	

Қолган ўйинларда қуйидаги ҳисоблар қайд қилинди: «Актюбинец» — «Хўжанд» — 1:1, «Химик» — «Шаҳрихончи» — 2:0, «Каршистрой» — «Динамо» — 2:0, «Металлург» — «Металлург» (Ч) — 2:1, «Хоразм» — «Старт» — 2:3, «Хива» — «Нефтяник» — 2:0, «Орбита» — «Хўжанд» — 4:1, «Актюбинец» — «Текстильщик» — 2:0, «Строитель» — «Бўстон» — 2:1.

ЮДМТО

«Олга» 18 4 6 4 40-13 40
«Зарафшон» 16 6 4 43-20 38

Ш. ИСМОНЛОВ,
спорт мастери.

ЎТМИШ САДОЛАРИ

ҚАДИМИЙ ГУМБАЗ СИРЛАРИ

Бухоро шаҳрининг ўрта асрларга мансуб бир саройи (пул майдончилар растаси) таъмирланганда тошкентлик археологлар билан бухоролик таъмирчилар ... ...

60 МИНГ ЙИЛЛИК НАРСАЛАР

Борса келмас чўлларининг шимолий қисмида (Унгус) ме... 60 минг йил аввалги ... ...

(ЎзТАГ).

НОЕБ ТОПИЛМАЛАР

Тува археологлари бўлгуси Балгазин суғориш системаси ...

(ТАСС).

МАРРАЛАР ВА СТАРТЛАР

ЧИМ ХОККЕЙ. Москвада бўлиб ўтган Чехословакия аёллар терма командаси ... ...

Хоккей ... «Динамо» (Москва) — «Фили» (Москва) — 2:0, «Волга» (Ульяновск) — «Уральский трубник» — 2:0.

БОКС. Львовда спартакиадачи ... ...

КАЙИҚ ҲАЙДАШ. ... ...

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000 ГСП. Тошкент Ленин проспекти 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-79-14, 32-53-65, 33-06-33, 32-53-04, масъул секретарь — 33-44-55, 32-55-05, секретариат — 33-72-23, 32-53-05, ... Бухоро — 3-31-42, Қашқадарё — 38-42, Фарғона — 4-20-84, Наманган — 6-79-82, Андижон — 4-48-65, Жиззах — 31-66; Нашриёт диспетчери — 32-76-94. Нашриёт телефон станциянинг навбатчиси — 33-20-50.

Р. — 07031. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ ордени босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Д. — 180.